

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 4. V Celovcu 15. aprila 1883. XXXII. tečaj. .

Pridiga za V. povelikonočno nedeljo.

(Od molitve.)

„Karkoli bote prosili Očeta v mojem
imeni, vse vam bo dal.“

(Jan. 16, 23.)

V v o d.

Čim bolj premišljujem nevarnosti, v katerih se v tem življenju znajdemo, tim bolj spoznam, kako resnično je, da svet ni drugega, kakor nevarno morje, kakor sterma ostro skalovje, na katerem si nismo nobeno uro svojega življenja svesti. Če okoli sebe pogledamo, ne vidimo drugega, kakor žalost, boleznj in drugih nesreč brez števil, in kakor da še teh težav ne bi bilo zadosti, pridejo še k tem nadlogam, s katerimi nas svet obklada, grozovitne skušnjave, s katerimi nas peklenski duh hoče po sili vekomaj pogubiti. Ko bi Bog hotel, da bi imeli zadosti moči, vse težave voljno prestati in vse skušnjave serčno premagati, ker nas zato na unem svetu obilno veselje in neizmerno plačilo čaka! Ali kdo od nas ne ve, kako slabo je človeško serce, in komu je neznano, kako lahko se pusti v greh zapeljati! Zato je naš Zveličar, preden se je od tega sveta ločil, svojim apostelnom mogočno prijateljico, sv. molitev za pomočnico izročil, in po njih jo je tudi nam priporočil, ki jo še bolj potrebujemo, kakor njegovi učenci. Kakor je Jezus svoje učence k molitvi opominjal, tako tudi jes vas opominjam k molitvi, zakaj če je kedaj molitev bila potrebna, je gotovo v naših časih potrebna, saj sami vidite, kako se po svetu godi in Bog ve, kako se bo še godilo, ker

vedno je več hudega, kakor dobrega pričakovati. Po molitvi pa so ljudje vselej pomoč dobili, molitev bo pomagala tudi nam, če jo bomo le tako opravljali, kakor se spodobi.

Danes vam tedaj hočem razložiti, koliko dobrega molitev prinese, da bote prihodnji čeden bolj goreče molili; ona nas namreč potolaži v žalosti in nas varuje v skušnjavah.

Preden pa vam o tem več govorim, se pripravite!

Razlaga.

1. Koliko tolažbe žalostnemu človeku molitev prinese, prepriča vas kralj David. Kdo je bil bolj žalosten, kakor on, ko je bil od svojega kralja sovražen, od svojega porednega sina preganjan in od svojega lastnega služabnika zasramovan in zaničevan? In kje je on v svoji žalosti tolažbo iskal in kje jo je našel? Morebiti pri priljubljenih ljudeh ali pri goljufivem svetu? O ne; on sam pravi: „moje serce se ni dalo potolažiti“, ali ko se je k Bogu obrnil, je precej čutil, da je njegovo serce polno veselja, polno tolažbe, zatoorej pravi: „Ko sem mislil na te, o Gospod! sem našel moji duši veselje in tolažbo.“

Njegov izgled tudi vi posnemajte, če vas kaka nadloga tare ali žalost obišče; ne iščite kratkega časa pri kvartah ali vinskih bratih, ker s tem vaša žalost ne bo pregnana in vaše serce ne bo potolaženo; zakaj kratkočasnost bo zginila, vi bote sami ostali in vaše serce bo ravno tako žalostno in nepokojno, kakor je bilo poprej; tolažba namreč, katero svet da, naj bo kakoršna koli, našemu sercu resničnega veselja ne more dati, zakaj če je tolažba pregrešna, tedaj žalostno serce še bolj nepokojno stori, ker vest globoko rani in zbode; če pa je nedolžna, nima vendar nikdar take sladkosti v sebi, da bi zamogla vso grenkost iz žalostnega serca pregnati. Le Bog sam, ki je studenec vsega zveličanja in zapopadek vse tolažbe, zamore vse oblake od žalostnega serca pregnati, nas potolažiti in razveseliti. Nanj tedaj morate žalostne duše zaupati, pri njem morate iskati tolažbe in od njega smete pričakovati pomoči. O koliko veselja vam obljubi prerok Izaija, če le hočete v molitvi k Bogu vzdihovati; če vas strah in skerbi nadlegujejo, če vam žalost serce otemni, če vam dvom in obup glavo meša, tecite brez vsega odlašanja k Bogu, k temu studentu vse tolažbe, in prej in bolj gotovo bote dobili tolažbo in pomoč, kakor da bi jo pri lažnjivem svetu iskali.

2. Molitev pa nas tudi varuje v skušnjavah. Skušnjave, ki čez nas pridejo, nas v veliko večjo nevarnost nesrečne smerti postavijo, kakor križi in nadloge, katere nam žalost delajo, vendar zavoljo tega ne smemo serca zgubiti, zakaj molitev, ki nas v žalosti tolaži, bode nas tudi v skušnjavah obvarovala. Jes vem sicer, da

hudič, ki v zdajnjih časih večjidel vse ljudi v svoji sužnosti vkle-njene derži, ni nikoli pri miru, in da vse zvijače poskuša, da bi še teh malo število, ki Bogu služijo, v svojo oblast dobil; pa naj dela, kar hoče, tega, ki se z molitvijo brani, vendar nikdar ne bo premagal.

V sv. pismu beremo, da se je David, kot priprost pastir podal v boj z Golijatom, ki je bil strah celega ljudstva, in vendar ga je premagal. Tako beremo, da je bil Mojzes v puščavi od neizmer-nega števila Amalekitov prijet, in vendar so bili vsi od njega pre-magani; da je bil Jozafat od grozne Moabitarke vojske napaden, in vendar niso nič čez-nj zamogli; da je čez kralja Asa prišlo desetkrat sto tisuč zamorcev, in vendar so bili pobiti in so slabi premagali močne, pa kako? S samo molitvijo. David je molil, Mojzes je molil, Jozafat je molil, Asa je molil, potem se res ni ču-diti, da so tako serčni bili, ker so Boga na svojo stran potegnili.

Če je tedaj molitev čez sovražnike Izraelskega ljudstva to-liko premogla, ali ne bo premogla ravno to čez sovražnike naših duš? Ako precej, ko ti slabe misli in želje v glavo pridejo, oči in serce proti nebesom povzdigneš in iz globočine svojega serca k njemu izdihneš, tedaj smeš zagotovljen biti, da te skušnjava ne bo nikoli premagala, zakaj sv. Avguštin pravi: „Skušnjave hudičeve so sicer močne, ali še močnejša je naša molitev.“

Te besede si naj sleherni globoko v svoje serce vtisne in pre-misli, posebno pa ti preljuba mladina, ki si nedolžnost in čistost svojega serca zvesto in neomadeževano ohranila. Videla boš sicer slabih izgledov na tisuče, videla boš, kako se je prevzetnost, nez-mernost in nečistost po celem svetu razlila, kakor povodenj, videla boš nesramne ljudi obojega spola, ki ne marajo za nobeno opomi-njevanje pridigarjev ali spovednikov ter le po svojem mesenem po-željenju živijo, videla boš nezakonske matere, katerih s pravim imenom na tem sv. kraju ne morem imenovati, katere s svojim pregrešnim življenjem le pohujšanje delajo in za katere bi boljše bilo, da ne bi nikoli dneva rojstva videle, ti pa vendar le vedno Bogu služi, potem bo za te dan smerti boljši, kakor dan rojstva in na unem svetu bo se tvoja nedolžnost svetila, kakor čisto solnce. Le molitve nikar ne opuščaj in nič se ti ni treba bati. Skušana boš sicer na vse načine; zdaj se ti bo to, zdaj uno grešno nagnjenje obudilo, zdaj se bo ta, zdaj una pregreha pred tvoje oči postavila, pa prevedena z orožjem serčne in ponižne molitve, se nimaš nič bati, ker skušnjave bodo nehale, nagnjenje in poželenje bo oslabelo, natora bo premagana in tvoja duša bo si zaslužila večno krono v nebesih.

Nikar torej ne tožimo, da je preveč skušnjav in da so pre-silne, zato še namreč nismo nesrečni, če skušnjave terpimo, zakaj skušnjave so vsem koristne, nekaterim celo potrebne, ampak naša

cela nesreča le v tem obstoji, da takrat, ko smo skušani, na Boga ne mislimo in njega za pomoč ne prosimo, samo v tem obstoji naša cela nesreča. In te nesreče smo samo mi vzrok. Če nas tedaj sovražnik premaga, če nas pogubi, čez koga se moramo tožiti, kakor samo čez sebe? Sami sebe moramo tožiti, ker ne spolnujemo opominjevanja, katerega nam daje sv. Hilarij, da kakor hitro nas skušnjava prime, moramo moliti; sami sebe moramo tožiti, ker ne ubogamo Jezusa Kristusa, ki nas opominja, da naj molimo, da ne bomo od skušnjav premagani.

Kedar bomo stali pred ojstrim stolom našega Zveličarja, bomo spoznali, da veliko grehov, s katerimi Boga žalimo, ni vredno nobenega odpuščenja in usmiljenja; večni sodnik nam bo očitno pokazal, da smo samo zato grešili, ker nismo molili, dasiravno smo imeli čas in priložnost moliti; da smo samo zato grešili, ker nismo pri Bogu iskali pomoči, ki nam je vendar obljubljena bila: da smo tedaj v greh padli, ker smo hoteli pasti. In kaj bomo na to odgovorili, ker je vse res tako.

O moj Jezus! ne pripusti tedaj, da bi mi enkrat tako pred teboj bili prepričani in osramoteni, rajši zdaj spoznamo, da smo se skušnjavam vselej voljno vdali, pa odpusti nam to, ker nam je iz serca žal; mi ti obljubimo, da hočemo pri začetku skušnjave tebe na pomoč klicati, in te prosimo: dodeli nam tisto močno gnado, ki bo nam zdaj v življenju zlasti pa v smertni uri dala moč, premagati vse skušnjave zapeljivega sveta. Amen.

Pridige za križni teden.

(I. Kaj nas uče procesije? gov. J. A.)

„Ako bote Očeta kaj v mojem imenu prosili prosili, vam bo dal.“

(Jan. 16, 23.)

V v o d.

Ta teden, katerega smo danes nastopili, se imenuje Križev teden, in sicer zato, ker se pri procesijah tega tedna križ pred nami nosi. — Da so pa procesije ravno te tri dni pred vnebohodom, ima tudi svoj lep pomen. Še tri dni je tako rekoč Jezus pri nas, čez tri dni nas bo zapustil in šel k Očetu, čez tri dni bo ugasnila velikonočna sveča, podoba Jezusova bo zginila z oltarja. Zdaj se moramo tedaj podvizati Jezusu, vse svoje potrebe na duši in na telesu sporočiti, da jih bo tam Očetu predložil, da bo tam za nas prosil. In da bodo naše prošnje tudi gotovo uslišane, nam je sam obljubil in besedoval:

„Ako bote Očeta itd. . . . „Kdo bi tedaj z veseljem ne prihitel, kdo bi se z veseljem ne vdeležil teh procesij, v katerih skupej prosimo Boga za dušne in telesne dobrote? Vidim, ljubi moji farmani, da se radi procesij vdeležujete: želim pa tudi, da bi se jih prav in s pravim duhom vdeležili. Zato vam hočem danes ob kratkem razložiti, kako se procesije obhajajo in kaj nas posamezne okoljščine učé. Začnem v imenu Jezusa in Marije!

Razlaga.

1. Pri procesijah gremo iz ene cerkve v drugo. — To pomenja, da nismo družega na zemlji, kot popotniki, ki iz časnega v večnost potujemo. Nekteri tistih, ki so vlani te procesije še z nami hodili, že ležé v hladnem grobu, in gotovo je, da nekterih zmed nas danes leto več tukaj ne bo. — Torej pomisli kristjan! čemu si na svetu? ali da bi le za ta svet skerbela in ne veliko več za dušo; pomisli to in upam, da boš potem pri teh procesijah bolj za dušne kot za telesne dobrote prosil.

2. Pri procesijah gremo ven iz cerkve. Zakaj? Saj nas vendar Jezus uči, da ne bodimo, kakor farizeji; ti pa, ko moliš, pojdi v svoj hram itd. . . . Pa s temi besedami nam Jezus ne brani, očitno moliti, on le svári, da ne smemo zgolj zavoljo ljudi moliti, da bi nas hvalili; če pa iz dobrega namena po poti gredé molimo, je pa še hvalevredno in lepo, ker s tem svojo vero očitno spoznavljamo in kažemo, da nas ni sram, pred Bogom se ponižati.

b) je pa tudi koristno, da gremo ven iz cerkve, posebno zdaj pomladi, ko nam Bog tako rekoč na novo svojo mogočnost, previdnost in dobrotljivost kaže. — Gremo med poljem in vidimo, kako vse zeleni, raste in cveti in se zraven spominjamo, da je vse to naš ljubi nebeški Oče naredil, ki svojih ne pozabi, in to nas k zaupanju spodbada, da nam bo sad zemlje Gospod Bog dal in ohranil.

3. Pri procesijah gremo skupej. To pomenja, da toliko pred upamo uslišani biti, ker nas je več, ki za tisto reč prosimo, in ker nam je Jezus sam rekel, da, kjer sta dva ali trije v njegovem imenu zbrani, tam je on med njimi. Gremo farmani vseh stanov, vsake starosti, bogati in revni, mladi in stari v znamenje, da smo pred Bogom vsi enaki, in da ga ni tacega med nami, ki bi nič od Boga prositi ne imel.

4. Gremo po dva in dva. To nas uči, da se moramo ljubiti med seboj in eden drugemu pomagati. Ako imamo sovraštvo do bližnjega v srcu, ne zaslužimo, da bi nas Bog uslišal in z nami usmiljenje imel.

5. Pred nami se nosi križ, da vsi va-nj oči vpiramo, in da se spominjamo, da je treba križ za Jezusom nositi, njegove zglede posnemati, če hočemo srečno popotovanje dokončati. — To pomenja,

da vse, kar prosimo, moramo v Jezusovem imenu, v zaupanju na njegovo neskončno zasluženje, prositi!

6. Za križem gredó po več krajih najpred otroci. To ima lep pomen. — Ker odrasčnim vest marsikaj očita, pač se ne smejo upati tako blizu križa, zato raji pred seboj nedolžne otroke pusté, ker jih bo Bog pred uslišal. — Pri nas gredó otroci v sredi procesije ravno pred duhovni. Tudi to ima lep pomen. Otroci so prvi Kristusove čede, zato jih morajo duhovni pastirji še posebno zmiraj pred očmi imeti. In ker jih farmani v sredo vzamejo, s tem naznanje dajejo, da za nedolžne hočejo posebno skrbeti, da se ne zgubé in ne spridijo. Ob turških vojskah so moški žene in otroke v sredo vzeli in jih tako pred sovražniki branili. Tudi zdaj se sovražnikov za nedolžne ne manjka. To so zapeljivci! Odraščeni, starši, naprejpоставljeni, vzemite otroke v sredo, varujte jih, branite jih, da se po vaši zanikernosti ne zgubé, ne pa, da bi jih še sami izdajali in pohujšali.

7. V sredi procesije med moškimi in ženskimi gredó duhovni. To nas uči, da so duhovni sredniki med Bogom in med ljudmi. — Duhovni prošnje ljudstva Bogu predlagajo in božji blagoslov na svoje verne doli kličejo. Zato tudi z blagoslovljeno vodo polje škropé v znamenje, da bi Bog milostljivo trud vaših rok blagoslovil in dobro letino dodelil. — Pa ne samo pri procesijah so duhovni sredniki, ampak tudi sicer in vsak dan. Ko so se Izraeljci s sovražnikom bili, molil je Mojzes na gori in zmagali so. Tako tudi mi duhovni. Ko se vi trudite na polji in pri svojih opravilih, mi v cerkvi za vas Boga prosimo in vaše prošnje Bogu priporočamo.

8. Ker pa molitev brez poboljšanja in dobrih del nič ne velja; zato se moramo pred Bogom poniževati, s skesanim srcem Boga odpuščanja prositi. — Zato so te procesije spokorne procesije. To pomenja plava štola — to naznanja, ker so moški odkriti, in ženske ponižno napravljene. In kako bi situdi upali prevzetno pred Boga stopiti in ga prositi, ko smo pred njim le zaničljive stvari, in vsi berači?

9. Molimo pri procesijah litanije, rožnikranc, po nekterih krajih tudi kaj primernega pojo. — Litanije vseh svetnikov molimo zato, ker sami nismo vredni, da bi nas Bog uslišal in ker zaupamo, da bodo svetniki za nas prosili.

10. Naše molitve in svetnikov prošnje pa le veljavo imajo po neskončnem zasluženju Jezusa Kristusa. Zato se najpred in zopet h koncu k njemu obrnemo in ga prosimo: Kriste usmili se nas, Gospod usmili se nas! In gotovo se nas bo usmilil, gotovo nam bo pomagal, gotovo bo naše prošnje svojemu Očetu priporočil, da bomo dosegli, česar nam je treba, na duši in na telesu, saj nam je sam zagotovil: „Vse, kar bote Očeta v mojem imenu prosili, vam bo dal.“

Sklep.

Pobožni kristjani se veselijo križnih procesij in radi hodijo z njimi. Vabim vas tudi jes danes, vas vse, da se obilno znajdete pri njih. Pa tudi to vas prosim in opominjam, da se pri procesijah spodobno in pobožno obnašate. Tako bojo te lepe procesije k naši časni in večni sreči. Spominjajte in deržite se naukov, ki ste jih danes slišali: pa še to vam na serce pokladam, spominjajte se, da na nas vse še čaka velika velika procesija. Sodnji dan pojdejo pravični v svete nebesa, grešniki v strašni pekel. Oh to bote dve imenitni procesiji! Bog nam vsem daj, tisti dan stati ob desnici božjega Sodnika in tiste procesije se vdeležiti, ki pojde v svete nebesa! Amen.

(II. Molitev grešnikova; gov. J. A.)

„Prosrite in se vam bo dalo.“ (Luk. 11, 9.)

Vvod.

Oh koliko se vendar molitve stori te tri dni! Po vsem kersčanskem svetu, koder je ktera katolijska fara, povsod se procesije obhajajo! Kako lepo je gledati take procesije iz kakega hriba, ki se počasi po polji pomikajo. In kaj mislite, ali mar Bog nima dopadenja nad tacimi procesijami, ktere vse vidi iz visocih nebes? Tisuč in tisuč kristjanov te dni k Bogu v molitvi kliče in prosi, da bi nam sad zemlje dal in ohranil! — Ali nas bo pa Bog uslišal? ali nam bo dal, kar ga prosimo? — Pa bo ja dal, bote rekli, saj smo ravno danes zopet slišali, ko nam Jezus sam govori in pravi: „Prosrite in se vam bo dalo! — Tedaj ni dvoma, da nam bo dal? — In vendar, ljubi moji! toliko prosimo mi, in ne dobimo vsega, zakaj to? Na sv. Marka dan smo prosili mi in so prosili po svetu za dobro letino, in kako je zdaj? Pri nas sneg, in mráz. še ni toliko škode naredil, ker smo bolj zadej in morebiti nam še sadje po večem ostane; ali po svetu, ljubi moji, po svetu je žalostno. Od vsih krajev se sliši, kakošno škodo je naredil hudi mráz zadnje dni aprila. Na Dolenjskem in Štajerskem je terta pozebla, kakor se kaže, bodo dobili komaj deseti del. In na Ogerskem je še veliko hujši, tam so tudi drugi sadeži in tudi žito je terpelo. — Kako je to, ljubi moji, lani je bila srednja letina in letos po svetu že zopet slabo kaže. Saj so vendar ljudje pri procesiji sv. Marka dan za dobro letino prosili, kakor pri nas; saj se je Bog zavezal dati, ker je rekel: Prosrite in se vam bo dalo! Zakaj ni ljudi po svetu uslišal, ko so ga vendar prosili? zakaj velikokrat nas ne usliši, ko ga prosimo? Ali je Bog mar kakor človek, da bi dano besedo nazaj vzel?

In če je on zvest in derži, kar je obljubil, zakaj ne da, kar ga prosimo? Ljubi moji, jes mislim, da mora že kakošen zadržek ali kakošna zapreka biti, ne pri Bogu, ki vse lahko da, ampak ta zadržek, da ne dobimo, je le pri nas.

In kaj menite, kateri je poglavitni vzrok, poglavitni zadržek, da nas Bog ne usliši? Ali ga hočete vediti?

Dobro, povedal vam ga bom danes, pripravite se!

Razlaga.

Kteri je poglavitni zadržek, da nas Bog ne usliši vselej, kedar molimo in ga prosimo, ker je vendar besedo dal: Prosite in se vam bo dalo. — Ta zadržek, ljubi moji, (ali ste ga že uganili?) ta zadržek so naši grehi, naše grešno življenje! — Da je temu tako, vam pokažem danes. — In to dokazati, pač ni težko.

1. Poslušajte, kaj od tega sv. pismo govori: V bukvah pregovorov pravi Gospod, (I. 28.): Klicali me bodo, pa jih ne bom uslišal, zgodaj bodo vstajali, pa me ne bodo najdlji, zato ker za Gospodov strah niso marali, in so vse moje svarjenje zaničevali. In pri preroku Izaiju govori Gospod (1, 15.) Stegovali bote k meni svoje roke, jes bom proč obrnil svoje oči od vas, vi bote množili svoje molitve, pa vas ne bom uslišal, zato ker so vaše roke polne krivice! — Tudi judje so bili tega prepričanja, da grešnik ne zasluži uslišan biti —; tako namreč je sleporojeni govoril pred judovskim velikim zborom: Mi vemo, da Bog grešnikov ne usliši! ampak če je kdo božji častivec in njegovo voljo stori, tega usliši.

2. To vidimo tudi v zgledih. Ali mar ni Kajn molil, Bogu daroval, in ga častil? Ali ga je pa Bog uslišal? Ne. — Dim njegovega daru valil se je po zemlji, zato Bog na Kajna in na njegove darove ni pogledal, ker je bil hudoben.

Kralj Savelj je Bogu hvalno daritev opravil, veliko volov Bogu v čast daroval, imenitno molitev opravil, in Bog ga ni uslišal, je zavergel njegov dar in njegovo molitev. — Bog ni hotel daritve, ampak pokorščino. — Kralj Antijoh je neizrečeno lepo molil na smertni postelji. Ta hudobnež je bil tepen na Perzijskem in se je mogel v svoje dežele umakniti. (II. Mak. 9. pogl.) Molil je tako: Prav je Bogu se podvreči . . . in da se marljivi človek Bogu enakega ne misli. Prosil je ta hudobnež Boga, od ktereга pa ni mogel milosti doseči.

Izraeljci, ki so zgubili vojsko zoper Filistejce. Pervi dan jih je padlo 4000, potem so prinesli škrinjo zaveze v vojsko, češ, zdaj bomo gotovo premagali. Pa ne. Še hujši so bili tepeni. 30 tisuč jih je padlo in škrinja zaveze je bili vjeta. (I. kralj. 4 pogl.)

3. To nam tudi zdrava pamet pove. — Otroci, ki vas vedno žali, hudo žali, ali ga radi uslišite, ko vas prosi? ali ga mar ne odženete? Ti bi kraljevega sina umoril, potlej bi pa šel z nožem in

kervavo roko kralja kaj prosit? boš mar kaj dobil? — Mislim da bi se ti huda godila — in glej nič boljši mi ne delamo, kedar greh na greh nakladamo, zraven pa Boga prosimo! —

4. Kaj nam-pravi lastna skušnja? Povej, ljubi moj, kako ti je pri sercu, kedar kak velik greh storiš. Ali lahko moliš? Ali ti molitev res gre iz serca? — Oh ne, in če v smertnih grehih moliš, ali lahko moliš? Rečem ti naravnost, da tvoja molitev ni za nič, da je Bog ne bo uslišal. Veliko molijo ljudje po cerkvah in doma. Ali molitev njih dostikrat ni Bogu všeč, — zakaj ne? ker je njih življenje tako gerdo in nerodno. — Zato jes pravim: Ali mora življenje biti drugače, potem bo tudi molitev Bogu všeč — ako pa življenje boljši ni, tudi molitev nič ne velja. Oh, grešnik, jes te ne razumem! — Včeraj si grešil, smertno grešil, po noči si grešila, smertno grešila, in zdaj greš za procesijo tebi nič meni nič in še morebiti misliš, Bog ve kaj dobrega si storil, storila. Ni me sram povedati in očitno spoznam, da se mi takrat nikdar ni ljubilo moliti, kedar me je kak greh težil, ni mi dalo pred pokoja in moliti nisem mogel z veseljem, dokler greh ni bil proč. — In to je že marsikter skusil; zato se čudim, kako moreš moliti, v cerkev, za procesijo, ko te taki grehi težé! Kako moreš moliti, in že toliko časa v sovraštvu živiš. Kako moreš moliti in bližnje priložnosti ne zapustiš. Ljubi moj! Pusti to hinavščino, nekaj moraš pustiti, ali molitev, ali pa greh — zakaj molitev in greh ne gresta skupaj. — Kdor prav moli in prav moliti želi, bo greh pustil, kdor pa greh dela in zraven moli, tistega molitev je Kajnova in ni Bogu všeč. — In ti že pol leta, že celo leto živiš v grehih, ne greš nič k spovedi, pa vendar moliš. To se pravi z Bogom se norčevati! Na eni strani ga hvaliti, na drugi pa ga v obraz biti; spredaj se mu vklan-jati, zadej mu fige kazati! To nikakor ne gre.

Ali tedaj grešnik ne sme moliti? ali naj kar vse pusti? ali njegova molitev res nič ne velja? — Grešnik naj moli, pa tako, kakor colnar za vratmi, in če bo ta molitev iz serca prišla, bo tudi kmalu k spovedi prišel, če pa ne, pa molitev ni bila prava — in boljši bi bilo, da bi ne bil molil, da bi ne bil k procesiji prišel! — Tedaj vam rečem: Molite, pa greh pustite, grešnikov Bog ne usliši, kakor le spokorne in skesane grešnike. Molimo, pa greh pustimo, in gotovo nas bo uslišal. Amen.

(III. Molitev pravičnega; gov. J. A.)

„Veliko premore stanovitna molitev pravičnega.“ (Jak. 5, 16.)

V v o d.

Preljubi poslušalci v Kristusu! Včeraj sem vam povedal, zakaj Bog naših prošenj, naših molitev velikokrat ne usliši. Zato namreč jih ne usliši, ker smo grešniki, ker ga ne nehamo žaliti, ker naši grehi k njemu za maščevanje vpijejo. In glas naših grehov je veliko huji, kakor glas naših molitev, tako da molitev grešnikova ne pride do ušes božjih. — Iz tega pa tudi vidite, kakošni moramo biti, da nas bo Bog uslišal; in čegavo molitev Bog usliši.

Na to vam odgovorim: Bog usliši molitev pravičnega. — In kakor sem vam včeraj dokazal, da Bog molitve grešnikove ne usliši, tako vam hočem danes pokazati, da molitev pravičnega Bog gotovo usliši. Pazljivo me poslušajte!

R a z l a g a.

Ljubi moji, ktera reč je najmočnejši? Močan je kralj ali cesar, ki s svojo vojsko marsikterega premaga, močan je lev, pred katerim se druge zverine tresejo, močan je slon, ki na svojem herbtu cele hiše in družine nosi, močan je vihar, ki stoletne hraste podira; močna je voda, ki zemljo spodkopuje in hiše odnaša, močan je ogenj, ki v kratkem cele vasi in mesta pokonča: in vendar jes še močnejši reč poznam, in ta je, kaj menite, ktera:

1. Najmočnejši reč je molitev pravičnega, zakaj ona tudi Boga premaga, ki je nepremagljiv. On, kateremu se nobena reč ustaviti ne more, z molitvijo pravičnega se pusti omečiti, ustaviti, ganiti! Po besedah sv. Bernarda je molitev močnejši, kakor Bog, če smemo tako govoriti, ker tudi Boga najmočnejšega premaga. In Tertulijan piše od molitve pravičnih: če se zberemo k skupni molitvi, smo kakor velika vojska, gremo z vojsko nad Boga, nebesa z naskokom vzamemo. Bogu meč, ki ga je za nas pripravljenega imel, iz rok iztergamo in ga prisilimo, da nam mora dati, česar ga prosimo.

2. In, ljubi moji, molitev pravičnega Bogu silo dela, tako, da se jej ne more vstaviti. Poslušajte, kaj premore molitev pravičnega. Mojzes, služabnik božji je prosil za Izraeljce. — Izraeljci so se hudo pregrešili. Zlatega teleta so molili, jedli, pili in igrali. Mojzes je bil pa na gori. Tedaj se vname jeza božja in Gospod jih je hotel pokončati. Mojzes pa prosi za ljudstvo. Kaj pravite ali je kaj opravil? Opravil je in še dobro opravil. Ko je začel moliti in prositi je Bog rekel: Pusti me, da se moja jeza zoper nje vname in da jih pokončam. To je ravno tako, kakor da bi kdo prav jeznega človeka

za roko prijel ali pa duri zaperl, da se ne znosi v svoji jezi. Kaj menite, kdo je zmagal. — Mojzes gotovo ne? In vendar. Pismo pravi: „In Gospod je bil potolažen, da ni storil kazni, ktero je namenil. — Ravno tako je Bog preroku Jeremiju govoril: Nikar ne prosí za to ljudstvo in ne pokladaj prošenj, da jih bom po zasluženju kaznovati mogel, če pa prosiš, te moram uslišati in jih ne morem kaznovati.

3. Molitev pravičnega bo Bog vselej uslišal, pravi sv. pismo, molitev tistega, ki se ponižuje oblake predere in ne neha prej, da jih najviši pogleda in usliši. — Ali hočete zgledov:

a) Abelj je bil pravičen, zato je plamen njegovega daru naravnost k nebu švigal, in duh njegovega daru k nebesom se vzdigoval.

b) Elija je bil človek, kakor mi, terpljenju in slabostim podveržen, pa je bil pravičen in njegovo molitev je Bog uslišal. Molil je, da bi ne bilo dežja in ni ga bilo 3 leta in 6 mesecev. Vse se je posušilo, ljudje in živina so žeje medleli, zemlja je bila vsa požgana, pa le ni bilo dežja. Zakaj ga Bog ne pošlje? zato ker Elija ne pusti: Kakor resnično živi Gospod, ne bo rose ne dežja, preden da bom rekel! Pravičen človek tedaj z molitvijo tako rekoč Bogu zapoveduje! Črez tri leta in 6 mesecev je zopet molil, molitev njegova je oblake prederla, prišel je zopet dež. — Glejte, kakošno moč ima molitev pravičnega! Zato pravi sv. apostelj Jakob: Veliko premore stanovitna molitev pravičnega.

c) Kaj je pravični Jozua storil? Z molitvijo je solnce vstavil, da je za 12 ur bolj pozno zašlo!

d) Kralj Ecehija je hudo zbolel. Bog pošlje svojega preroka Izaija k njemu, da mu sporoči: Poravnaj svoje reči, ker umerl boš, in ne boš dalje živel! Kaj pa je storil kralj? Molil je in se je jokal pred Gospodom, in ker je bil pravičen, mu je Bog sporočil po preroku: Slišal sem tvojo molitev, glej, pridjal ti bom še 15 let.

e) Judje so molili in Estera je molila, in rešeni so bili namenjene smerti. — Judita je molila in Bog jej je dal moč, da je čistost ohranila in Holoferna končala. Jona je molil v trebuhu ribe, in riba ga je tretji dan na suho vergla. Tobija je molil, stari in mladi, zato je stari dobil oči in premoženje nazaj, mladi pa pobožno in pridno ženo. Suzana je molila in rešil jo je Bog smerti. Danielj v levnjaku in trije mladenči v peči, vse te je Bog, ker so bili pravični, uslišal.

4. Če je pa že Bog v starem testamentu molitve pravičnih uslišal, kaj še le v novem, ko nas je po zasluženju svojega sina za svoje otroke sprejel in pripustil, da ga smemo klicati: Abba, oče; da mu smemo reči: Oče naš, ko mu Judje niso smeli drugače reči, kot Gospod; so se tedaj s strahom približevali, mi pa z upanjem. Peter in Janez sta molila in bromovi pred vratmi je skočil po koncu in je hodil. Peter je pokleknil in molil in je deklico Tabito

k življenji obudil. Pavelj je molil in Publijevega očeta smerti rešil. Svetniki so molili in Bog je na njih prošnje čudeže delal. Šolastika, sestra Benediktova — Janez Damaščan. Sv. Gregor Nizenski.

In molitev pravičnih tudi še dandanešnji čudeže dela, dasi-ravno jih mi malokrat spoznamo. O, ko bi mi videli pota božje pre-vidnosti, spoznali bi lahko, kako je včasih Bog šibo svoje jeze za kakošno osebo, faro in deželo pripravljeno imel, da jo je pa na prošnjo nekterih pravičnih odvernili, ki pa sami zato ne vedó. Če je Bog hotel Sodomi in Gomori prizanesti, ko bi bil le 10 pravičnih dobil, tako še dandanešnji grešnemu svetu zavoljo pravičnih prizanaša.

S k l e p.

Vidite tedaj, ljubi moji, da molitev pravičnega res veliko pre-more, da Bogu silo dela in ga tako rekoč primora dati, ko bi tudi ne hotel! Ako tedaj hočemo, da bo Bog naše prošnje gotovo uslišal, moramo pravični biti, za pravičnost si prizadevati, to je greha se varovati in prav živeti, ni je tako pametne prošnje, da bi je Bog ne hotel spolniti!

Oh ja, bote rekli, ko bi mi pač pravični bili! — To, ljubi moji, ni ravno tako težko. Sv. Janez evangelist piše: Ako nam naše serce, naša vest nič hudega ne očita, potem imamo lahko terdno zaupanje, da bomo od Boga dosegli, česar ga prosimo (Jan. 3, 21.) Ako mi vest nobenega velicega greha ne očita, tedaj sem pravičen pred Bogom in smem zaupati, da me bo Bog uslišal. Pa tudi, če je kdo v smertnem grehu, pa serčno žalost ima nad njim in terdno voljo pred ko mogoče se ga spovedati, tudi taki je pred Bogom opravičen in tudi taki bo dosegel, kar prosi. Spoznajte tedaj, ljubi moji, iz tega, kar sem včeraj in danes povedal, kje da je za-deržek, če nas Bog ne usliši. Naši grehi so tisti zaderžek, ako pa greh pustimo in ga obžalujemo, gotovo bomo uslišani, zakaj Bog je daleč od grešnikov, Bog grešnikov ne usliši; pravične pa Bog usliši, in molitev pravičnega veliko premore, molitev pravičnega oblake predere in ne gre pred od tam, da jo Bog usliši. Amen.

Pridiga za praznik vnebohoda Jezusa Kristusa.

(Kristus gre v nebesa — v svoje poveličanje in naše zveličanje; gov. Ant. Žlogar.)

„Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet.“ (Mark. 16, 19.)

V v o d.

Ker je sv. cerkev za vesel praznik odločila tisti dan, ob katerem je Zveličar na svet prišel in svoje tri in tridesetletno popotovanje pričel; kdo bi se današnjega dneva ne veselil, ko vidimo Jezusa po dokončanem terpljenji tjekaj se verniti, kjer ni več bolečin, ni žalovanja, ni smerti? — Dragi bratje? — kliče razvnet sv. Avguštin vsem vernikom — naš Zveličar je šel v nebesa, zato nas naj nikar žalost ne navdaja tu na zemlji, marveč mi se vzdignimo s srcem za Zveličarjem, da bi se vdeležili njegovega veličastva in se pri pogledu njegove slave s sveto radostjo napolnili. In zares, predragi! kateri dan more kristjanu več veselja prinesiti, kakor ravno današnji? Ko je Kristus za naš blagor na zemlji toliko časa skerbil, je bil v nebo vzet, da bi popolno plačilo svojega truda prejel; glejte to je prvi vzrok našega veselja. Jezus je bil v nebo vzet, da bi še zanaprej za naše zveličanje po očetovsko skerbil; glejte to je drugi vzrok našega veselja.

Zatorej se prestavimo, preljubi! v svojih mislih med tisto izvoljeno trumo, ki je današnjo slavo Zveličarjevo z lastnimi očmi videla; sveta radost nas mora prešiniti, ako se ozremo v visoki cilj in konec, kteremu se Jezus danes bliža. Zakaj on gre v nebesa

1. v svoje poveličanje in

2. v naše zveličanje,

kar hočemo zdaj ravno v Jezusovo čast in v svoj blagor premisliti.

I. d e l.

Ako skrivnost današnjega praznika s paznim duhom premišljujemo, bomo lahko spoznali, da služi Sinu božjemu v največje poveličanje. Pred terpljenjem je Kristus v slovesni molitvi prosil: „Oče, povelčaj svojega Sina sam pri sebi z veličastvom, katero sem pri tebi imel, preden je bil svet.“ (Jan. 17, 5.) Če se ozremo na vse okoljščine Gospodovega vnebohoda, vidimo, da se je danes ta molitev spolnila, zakaj:

a) Veličasten je blišč, kterega Zveličar še danes na zemlji kaže. Le ozrimo se nanj, kako se v sredi svojih učencev

pripravlja, da bi nehvaležni svet zapustil in se vernil k svojemu Očetu. Kje ga pa vendar najdemo ob tem imenitnem dnevu? — Ne v Kani galilejski, kjer je prvič svojo čudežno moč razodel; ne v mestih in vaseh, kjer je s svojo mogočno besedo neštevilne bolnike ozdravljaj, ne na gori Tabor, ktero je bil že s prvimi žarki svojega veličastva posvetil; — ampak najdemo ga na oljski gori, v vertu Gezemani, kjer je britko terpljenje začel, tam se odpre pozorišče slavnega zmagovalca; tam, kjer je bila njegova duša žalostna do smerti, tam kjer so kervave kaplje padale na zemljo, tam kjer se je začelo njegovo terpljenje, tam se Kristus tudi danes pokaže — pa v veličastnem spremenjenju. Njegovo sv. obličje ni več s kervavim potom obrito, ampak božja svetloba blišči ž njega še bolj, kot nekdaj pri spremenjenju. On ne gleda pred seboj kelih terpljenja, ampak nebesa vidi odprta, kjer ga čaka polni kelih veselja. Angelji nebeški plavajo navzdoli, ne da bi zapuščenega človeka v smertni britkosti tolažili, ampak da bi kralja veličastva, Gospoda vojskinih trum, Kristusa svojega poglavarja veselo sprejeli ter ga spremljevali v kraljestvo njegove slave. Množica ljudstva, ki Jezusa obdaja, ne obstoji več iz kervoželjnih rabeljnov, ki so bili prihrumeli nedolžnega lovit in z vervmi vezat, temuč le zvesti učenci in izvoljene duše so krog njega, ki Zveličarja ljubijo in s hvaležnim srcem častijo. — Kristus sam ne leži več kakor pochojen červ na zemlji, ampak stoji kakor Gospod življenja in smerti, kakor premagavec sveta in vseh sovražnikov. On zre črez grozoviti Jeruzalem, kakor zmagovavec črez bojno polje, ki ga je sicer dosti kervi stalo, pa mu zdaj le zmage venec ponuja; morivna shodnica je ponižna, krivični sodniki so osramoteni, peklenški duhovi morajo spoznati svojo onemoglost. — Kdo se ne čudi veličastvu, v katerem se danes Zveličar na oljski gori kaže? Kdo bi Odrašeniku sreče ne voščil, da mu ravno ta gora terpljenja služi v povelicanje?

Kteri kristjan se ne bo iz tega učil, da, ako hoče kedaj poveličan biti, naj se ne brani sprejeti križa na svoje rame, ktereга mu nebeški Oče za poskušnjo tolikrat pošilja v tej solzni dolini. Saj ve, da je Zveličar ravno na oljski gori sled svojih stopinj utisnil, po katerih hoče, da tudi mi hodimo za njim proti nebesom.

b) Veličastna je slava, s katero se Kristus danes v z digne v nebesa. Kakor ljubeč oče še poduči svoje učence, jih še enkrat blagoslovi, in med tem se loči od njih, vzdigne se, plava skozi zrak nad oblake proti nebu, On se vzdiguje kviško brez pomoči ktereга družega, ne kakor Henoh, ki je bil od rahlega vetra vzet (I. Mojz. 5, 24. Hebr. 11, 5.), ne kakor Elija v ognjenem vozu (4. Kr. 2, 11.), ne kakor prerok Habakuk, ki je bil od angelja skozi zrak nešen (Dan. 14.) ne kakor nevesta v visoki pesmi, ki se je naslanjala na svojega ženina. Ne, Jezus sam vzdiguje, njegova božja moč nadomestuje zmagoslavni voz. Po zmagi vseh sovražnikov: greha in smerti in pekla se vrača zdaj v svoje večno mesto; in neštevilni

duhovi angeljskih korov mu nasproti hité ter ga spremljajo mu hvalo prepevajo. Vsi začudeni si kličejo medsebojno: „Odprite pervaki! svoja vrata, in odprite se večna vrata, da pojde noter slavni kralj. Kdo je tisti slavni kralj? Gospod, močni in mogočni; Gospod mogočni v vojski: . . . Gospod vojskinih trum, on je slavni kralj.“ (Ps. 23, 7–10.) Zakaj on pelje za seboj v božje mesto neprezirno trumo pravičnih stare zaveze ktere je rešil iz dolge ječe pred peklom, odkupil jih z drago ceno svoje kervi. In zdaj z veselo hvaležnostjo poveljujejo njegov slavni sprevod, tako da so dopolnjene besede sv. pisma (ps. 67, 19. et Efež. 4, 8.): Zavoljo tega pravi pismo: Šel je na višavo in ujete peljal jetnike.“ Zato mu pojo: „Vredno je Jagnje, katero je bilo umorjeno, prejeti oblast in božestvo, in močrost in moč in slavo in hvalo . . . na vekomaj.“ (Apoc. 5, 11.) Tako ga pravični in angelji, oziraje se na njegove zasluge, preslavljajo današnji dan. — To nam pa kliče v spomin, da si moramo tudi mi nebesa zaslužiti. Kristus jih je od vekomaj posedal, pa si jih je kot človek zaslužil in zato je bil tako poveljčan. Ako pride kristjan pred nebeška vrata, bo vprašan, če ima kaj zaslug, če je tudi on zmagavec črez svet, meso in satana, vprašan bo, ali ga spremljajo čednosti in dobra dela, in ako bo mogel to poterditi, blagor mu, odperla se mu bodo vrata nebeška.

c) Velika je oblast, katero je Zveličar danes gori prejel. Kakor ljubljani Sin Očeta nebeškega nad katerim ima on vse dopadaje, je povzdignjen na najsičajnejši tron v nebesih. Od danes „sedi Jezus, — kakor pravi evangelje — na desnici božji.“

„Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.“ (Mat. 28, 18.) s temi besedami se je bil Kristus poslovil na oljski gori od svojih učencev; in to se je gori spopolnilo, tam gori Kristus zdaj vlada z neomejeno oblastjo več kot 1800 let kakor Gospod in vladar kraljestva, ki ga je on ustanovil, kakor vladar nebes in zemlje. Kaj je nasproti njemu vsa oblast posvetnih kraljev in cesarjev? Vsi so mu podložni, vsi se morajo njegovi oblasti poklanjati; z enim samim miglejem jih lahko uniči. Kralj David je v duhu gledal to mogočnost nebeškega kraljestva ter jo naznanil v onem psalmu (109. 1.) kateri se je danes dopolnil: „Gospod je rekel mojemu Gospodu: Vsedi se na mojo desno, dokler položim tvoje sovražnike v tvoje podnožje.“ Tako ima Kristus tisto oblast in tisto veličastvo, kakor njegov Oče. On sedi na njegovi desnici, od koder vlada svoje kraljestvo, vesoljno stvarstvo.

Ta velikost in moč in visokost nas mora s svetim občudovanjem prešiniti; tem bolj, ker se ne veselimo le zavoljo njegovega poveljčanja, ampak tudi zavoljo svojega zveličanja.

II. d e l.

Velikodušnemu sercu je to lastno, če terpi, da samo želi največje težave prestajati; če je pa srečno, da hoče to srečo tudi z

drugimi deliti. In tako je ravnal naš Zveličar. Britki kelih terpljenja je posebno za se prideržal ter ga izpraznil; ko se je pa v nebesa povzdignil, hoče, da bi se tudi mi njegovega povečanja vdeležili. Sosebno tri dobrote nam je s svojim vnebohodom za naše zveličanje pripravil: Odperl nam je zopet nebesa; pomaga nam, da moremo vanje dospeti; in hoče slednjič z nami tudi svoje veličastvo deliti.

a) Do danesnjega dneva so bila nebeška vrata zaperta. Kakor je angelj z gorečim mečem prvim starišem po grehu branil v paradiz, tako tudi noben človek ni mogel k čeznatorni blaženosti dospeti. Po odrešenji je bila sprava zavoljo greha dokončana in vhod v nebesa odprt; Sin božji sam je prvi, ki je skozi ta vrata šel. Pa če je on prvi, noče biti edini. Pred vsem je vzel duše pravičnih stare zaveze seboj; potem daje tudi vsem, ki bodo vanj verovali in z njim sodelovali, veselo nado, da bodo tudi enkrat gledali njegovo veličastvo. Danes razumemo obljubo Jezusovo, katero so slišali učenci: „Vaše serce naj se ne prestraši . . . V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč. Ako bi tako ne bilo, bi vam bili povedal, ker grem vam mesto pripraviti. In ko idem in vam mesto pripravim, bom spet prišel in vas bom k sebi vzel, da bote tudi vi, kjer sem jes.“ (Jan. 14, 2.) Tudi tiste besede sv. pisma (Raz. 14, 13.) razumemo, ki se glasé: Blagor mertvim, ki v Gospodu zaspé.“ Zakaj take sv. Duh blagruje? Ali niso mar bolj obžalovati, ker so morali umreti? Ali se ne zdi, kakor bi bil grob, kjer truplo trohni, žalostni konec vsega vojskovanja in plačilo dobrih del?

Vnebohod Kristusov nam odgovori na to vprašanje. Tisti, ki v gnadi in ljubezni svojega Gospoda umerjo, bodo pri Kristusu vekomaj živeli. Ob smertni uri pride, da bi jih peljal v kraj, katerega jim je pripravil. Smert zvestega kristjana je tudi vnebohod. In celo truplo, ki v grobu počiva, bo enkrat vzbujeno, spremenjeno, poveljčano in z dušo sklenjeno se povzdignilo v nebo.

b) Pa Zveličar nam ni samo odperl nebes, ampak nas tudi podpira, da bi zamogli vanje dospeti. On nam je podaril vso ceno svoje drage kervi, in akoravno v nebesih prebivajoč, vendar ostane pri svoji namestnici sv. cerkvi vse dni do konca sveta ter v njej deli po sv. zakramentih neštevilne gnade. — Pa tudi zgorej ob desnici nebeškega Očeta imamo mogočnega priprošnika in srednika; z nebeške višave vsem ponuja svojo prijateljsko roko, kateri imajo resno voljo zveličati se.

Pa bi kdo rekel: Mi ljudje smo grešniki. Ali nas ne bo greh iz nebes, ki so le čistim odperta, odločil? Pa glejte, dvojni grešniki so; taki namreč, ki svoj greh ljubijo in se ga terdovratno deržé. Oni se ne vstavljajo skušnjavam, ampak sledijo slabo nagnjenje; ne čujejo in ne molijo; se ne kesajo svojih hudobij in se ne poboljšajo. Ali se bojo taki zveličali? Gotovo ne, ker sami nočejo. Ne, ker hudobija se ne more gori povzdigniti, kjer le čednost kraljuje; ošabnost ne more tam prebivati, kjer se ponižni po-

višujejo; mesenost ne more prodreti v nebesa, ki so le čistim obljubljeni; nevošljivost, nezmernost, krivica ne morejo s Kristusom podedovati kraljestva nebeškega, ktero je on obljubil le tistim, ki za njim hodijo.

Pa so tudi drugi grešniki, katerim je poboljšanje mari. Ti spoznajo in obžalujejo svoje napake; ti si prizadevajo za Jezusom hoditi v pokorščini, v ljubezni in poterpežljivosti. Ti delajo za svoje zveličanje. Ako se hočete na stran taci postaviti, potem vam v spodbudo in tolažbo zakličem besede sv. aposteljna Janeza: „Otroci moji, ne grešite. Ako je pa kateri grešil, imamo Jezusa Kristusa prošnika pri Očeta.“ (1. Jan. 2, 1.) K njemu se zaupljivo ozirajte, on bo pomagal s svojo gnado. V vseh potrebah se k njemu zatecite, molitev v njegovem imenu opravljena se usliši. Hodite po njegovih stopinjah, ker on bo vse, kateri so mu zvesti do smerti, svojega veličastva deležne storil.

c) In to je tretje upanje, v katerem nas Gospodov vnebohod poterjuje: vsi kateri pridejo v nebesa, bodo Kristusovega veličastva in blaženosti deležni. In kakšnega veličastva? To se popisati ne da, preseže naš um in naše besede. Ko se je bil Kristus vpričo učencev vzdignil, ga je oblak vzel izpred njih oči. (Act. 1. 9.) Tedaj tudi njim ni bilo dovoljeno pogledati v svetišče, kamur je Zveličar šel in kamur hoče svoje izvoljene peljati; in apostelj Pavelj tudi ne more družega povedati kakor: „Oko ni videlo . . .“ Ker če združimo vse lepo in veličastno, kar je na zemlji, vse prijetno in blaženo, kar serce čutiti more, je to le slaba senca proti kraju blaženstva, kjer so izvoljeni pri Kristusu, kjer njegovo poveljčano človeštvo gledajo in ž njim kraljujejo vekomaj. To je cilj in konec našega življenja, to je verhunec našega zveličanja.

Sklep.

Tjekaj priti, kjer Kristus sedi na desnici božji, je gotovo naše največje hrepenenje. Spolnilo se bo, ako bomo sami sodelovali ž njegovo gnado. Zato se neumorno borimo za večno blaženost, saj nas k temu spodbuja Zveličar sam, ki je tu veliko prestal, preden je bil poveljčan. K temu nas spodbujajo njegovi učenci, ki so pokrepčani po njegovem blagoslovu, preden se je ločil, razvneti po pogledu za vzdigujočem se njihovim Mojstrom, se vernili v Jeruzalem ter delovali in se trudili in terpeli do svoje smerti, po kateri je tudi njih k sebi vzel, da sedijo na dvanajstih stoli Izraeljevih. Tako naj tudi nas misel na poveljčanje Zveličarja z novim pogumom navda, da bomo vse dolžnosti pravega kristjana zvesto spolnovali ter enkrat od njega krono življenja prejeli. Amen.

II. pridiga v praznik vnebohoda Jezusa Kristusa.

(Od nebes.)

„In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet in sedi na desnici božji.“ (Mark. 16, 19.)

V v o d.

Štirideset dni je hodil Jezus po svojem vstajenju po zemlji, je svojim apostelnom vse potrebno naročil ter jih naposled zadnjokrat iz Jeruzalemskega mesta peljal. Šli so na veselo Oljsko goro, ravno na tisto goro, kjer je bil Jezus poprej kervavi pot potil; ondi jih je še enkrat blagoslovil ter se pred njihovimi očmi k nebesom vzdignil. Milo so se aposteljni ozirali za svojim ljubim Gospodom in v sv. nebo gledali, dokler nista dva angelja v svetlem, belem oblačilu prišla in jim rekla: Vi možje iz Galileje! kaj tukaj tako žalostni proti nebesom gledate? Ravno ta Jezus, ki je zdaj pred vami v nebesa šel, bode spet prišel, kakor ste ga videli v nebesa iti.“

Da, ljubi moji kristjani! Jezus bo spet prišel, namreč na sodnji dan bo prišel soditi nas vse ljudi, žive in mrtve. Kakor pastir loči ovce od kozlov, tako bo tudi on ločil dobre od hudobnih; dobre bo postavil na svojo desno, hudobne pa na svojo levo stran.

Kaj mislite, ljubi moji farmani! kam bo dobri pastir nas postavil, ali med ovce ali med kozle? ali na svojo desno ali na svojo levo stran? ali bo nam sv. nebesa odperl ali bo nas v temni pekel zavrgel?

Tega mi ne vemo, kako nas bo pravični sodnik obsodil; pa zabranimo še lahko nesrečno obsodbo, ako zdaj dobro storimo, bogoljubno živimo in se greha varujemo, ki je največje hudo. Da se bomo pa lažej greha varovali, pogledjmo danes za svojim Zveličarjem tje v sv. nebesa, pogledjmo, v čem da obstoji veselje nebeškega kraljestva v I. delu; premislimo pa tudi, kaj moramo za to veselje storiti v II. delu.

Preden pa začnemo, prosimo te vsemogočni Bog! za tvojo gnado in pomoč, da bomo po tvoji besedi radi živeli. Pripravite se!

I. d e l.

Nebesa so ljubi moji! tisti srečni kraj, kjer izvoljeni božji prebivajo. Kar je bilo kedaj dobrih ljudi na zemlji, od nedolžnega Abelja na noter do zadnjega pravičnega na zemlji, vsi se tamkaj snidejo, seznanijo in v večni prijaznosti med seboj živijo.

Tam v nebesih prebiva Bog sam, Stvarnik vseh reči, in je z neizrečeno svetlobo obdan; njemu na desnici sedi Bog Sin, Zveličar Jezus Kristus, ki gospoduje črez žive in mrtve in čigar lepota je lepša, kakor vse, kar je na svetu zalega; in z Bogom Očetom in Bogom Sinom kraljuje kot edini Bog tolažnik sv. Duh s tako častjo, kakoršno še ni videlo nobeno človeško oko.

Tam v nebesih prebivajo vsi svetniki in vse svetnice božje. Kar je bilo kedaj na svetu nedolžnih devic in poštenih mladenčev, kar je bilo bogaboječih mož in brumnih žen, kar je bilo resničnih spokornikov in spokornic, vsi so tamkej okoli presvete Trojice zbrani ter uživajo veselje, ki jim je pripravljeno od začetka sveta. — Ali veste, kako so svetniki oblečeni? Tako lepo so oblečeni, da nobena roža v spomladanskem jutru ni tako lepa, tako belo obleko imajo, da sneg nikoli tako bel ne pade, in njihov obraz se tako svetí, da se nobeno zlato, nobeno srebro ne more tako svetiti.

Tam v nebesih ni nikoli zime, tam nikoli sneg ne pade in se tudi nikoli noč ne stori; ampak tam je večna pomlad, vse zeleno, vedno dan, dan veselja in zadovoljnosti. — Tam ni bolezní, ne slabosti, ne glada ne žeje, ne skušnjave ne zapeljivosti, ne straha ne skerbi; temuč vse hudo je nehalo, vse želje so izpolnjene, vesele pesmi se prepevajo in godba nebeških angeljev se razlega od enega kraja nebes do drugega. Ko je bil sv. Peter le malo od nebeškega veselja okusil, mu je tako dopadlo, da je na vse drugo pozabil in zmiraj tam ostati si želel. Zato pravi sv. škof Janez Krizostom, da je v nebesih četert ure boljše, kakor tisuč let biti kralj celega sveta; zato tudi sv. Pavelj, ki je bil v tretja nebesa zamaknjen, ni vedel drugega povedati, kakor to, da nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo in nobenega človeka serce ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki njega ljubijo. In to veselje, ki ga svetniki v nebesih uživajo, terpi vekomaj, tisuč in tisuč let preteče, pa njih veselje se za nobeno kapljo ne zmanjša, njih sreče jim ne more nihče odvzeti, njih zveličanja nihče skrajšati. — Njih mladost se nikoli ne postara, njih lepota nikoli ne obledi, ampak zmiraj so mladi, zmiraj zdravi, in kakor rumeno solnce nad nami nikoli svoje luči ne zgubi, tako tudi ne bo luč njihovega življenja nikoli ugasnila.

Zavoljo tega beremo od veliko veliko ljudi, ki so zapustili bogastvo, premoženje in veselje tega sveta, ki so kraljeve krone z glave vzeli ter šli v samoto, v samostane in puščave, in so tam revno in spokorno živeli in se oostro postili, da so bolj gotovo sv. raj dosegli. Sv. Elizabeta je bila postavim Ogerska kraljica, pa je zapustila kraljevi prestol, med uboge razdelila, kar je imela premoženja ter je v revščini za svoje zveličanje skerbela. Sv. Jederti je bila imenitna svatovščina pripravljena in bogat ženin jej je bil na ponudbo, pa vsem je odrekla, vsem posvetnim zakladom se je odtegnila, da le nebeškega zaklada ni zgubila. — Imenitni cesar Karol, ki je skoro črez pol sveta vladal, je zapustil svoje cesarstvo

in svojo čast in se je z molitvijo in premišljevanjem večnih resnic na svojo sinertno uro pripravljaj.

Glejte, ljubi kristjani! koliko so si svetniki za nebesa prizadevali, koliko se trudili in koliko skerbi so imeli, da jih niso zgubili. Greha so se bolj bali, kakor smerti, in ako so se kaj malega pregrešili, so za majhne grehe dolgo, večletno pokoro delali.

Tudi nas je Bog zato vstvaril, da bi si z dobrimi deli nebesa služili, da bi k njemu prišli in tam pri njem prebivali; pa mi na Boga in na nebesa le preveč radi pozabimo, in naša največa skrb le v tem obstoji, da nam je tukaj na zemlji dobro, da nam vse po volji in sreči gre in da se nadlog in terpljenja izognemo. V nebesa priti sicer vsi želimo in semtertje tudi po nebesih vzdihujemo; pa zavoljo nebes terpeti in za nje se vojskovati, to nam ne gre v glavo. Le na poti bi jih radi pobrali brez truda in britkošči; kakor se denar na cesti najde, tako bi tudi mi radi nebesa našli. — Pa ker so vsi služabniki božji za nebesa veliko terpeli ker je Jezus sam skoz terpljenje v nebesa šel, moramo se tudi mi vojskovati s pregrešnim svetom in njegovimi skušnjavami in se po svoji moči za nebesa potegovati. Kaj pa imamo storiti, da pridemo v veselje nebeškega kraljestva, hočem vam povedati v

II. delu.

Ako hočemo srečno v nebesa priti, moramo najprej sami sebe zatajevati, svojo požrešnost, svoje nečisto nagnenje moramo krotiti in premagovati. „Kdor hoče za menoj priti, pravi Jezus, naj sami sebe zataji, svoj križ zadene in za menoj hodi.“

Pa ker je človek slab in sam od sebe nič ne zamore, moramo pogostoma Boga za gnado prositi in radi moliti; zakaj ako mi ne bomo Boga pozabili, tudi Bog nas pozabil ne bo; moramo bogoslužni biti, ker človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake božje besede; moramo sv. zakramente pogosto in vredno prejemati. Mladenči in dekliči od petnajstega leta naj po navadi vsak mesec k spovedi grejo, ali pa vsaj vsakih osem nedelj; pogosta spoved jih skrivnih sovražnikov obvaruje, skrivne zaveze razterga, zapeljevanje premaga in jih podučí in posvari v takih rečeh, v katerih jih starši ne vejo ali ne morejo. Pogosta sv. spoved je božja roka za mlade ljudi, pogosta sv. obhajilo pa je studenec nebeški, iz katerega vse čednosti izvirajo. „Jes sem vinska terta, govori Jezus, vi ste moje mladike“, in meni se zdi, da so najlepše mladike mladi ljudje.

Mlado serce hoče ljubiti, ker brez ljubezni ne more biti, zato vidimo, da fantje in dekleta, ki Jezusa ne ljubijo, ljubijo pregrešni svet. Mlado serce išče, kogar bi ljubilo, usmiljeni Jezus pa išče serce, ki bi ga ljubilo ter prosi: „Moj sin, moja hči! daj mi svoje serce.“ Vse to se z vrednim sv. obhajilom zgodi. Kakor se jagnjeta od zelenja lepo omladijo, kakor rože od jutranje rose lepo razcve-

tijo, ravno tako oživijo kerščanske duše skoz vredno pogosto sv. obhajilo. Poredko k božji mizi priti je lenoba v službi božji, to pa je naglaven greh.

Jes poznam dekle, ki je tako živela, kakor se po navadi živi, kakor večidel tudi ve živite in kakor jih med petdesetimi devet in štirideset živi. Šestnajst let je bila stara in že se je začela košato nositi, za moškimi gledati in ž njimi znanje delati. Ko je zvedela, da so fantje kje v oštariji, je tako dolgo tam okrog postopala, da jo je kdo noter zaklical; če je bil kje kakšen ples, se je tako dolgo nastavljala, da jo je kdo noter potegnil. Zapletla se je z nekim potepuhom, ki jej je lepo kitljo kupil, ona pa mu je zato svoje devištvo dala. Pa ker je bila polna nečistega poželjenja, se je za vsakim ozirala in enkrat so se za njo stopli, tako da je eden svojega prvega tovarša v hosti ubil. Še le nekaj dni potem je nek dervar merliča v hosti našel in že na pol gnjilega v vas pripeljal. Ravno ga njegova nečista tovaršica sreča, ter jej dervar zakliče: „Le bliže stopi in poglej si ga, kateremu si bila svoje devištvo prodala.“ Ona pa je na to od vseh zapuščena in zaveržena obupala, in ker jo je vest neizrečeno pekla, je mesto da bi bila šla k spovedi in se spokorila, v vodo skočila. Voda je mrtvo truplo na suho vergla in v mraku po večni luči so njeno truplo zunaj pokopališča pokopali.

Vidite, mladenči in dekleta! vi, ki v svojih mladih letih v samskem stanu le greh delate, ki nečisto ljubezen med seboj pasete, ki drug za drugim lazite in vaša trupla, ki so tempelj sv. Duha ogerdujete in omadežujete; — vi dobrovoljci, ki ob nedeljah in praznikih pri poličih sedite in si z nesramnim grehom napeljujete cesto v zakon; — ve ženske, ki si po gerdem blatu nečistosti svoj kruh, svojo streho iščete in po takem blatu v zakon priti želite, — oј pogledjte, kaj vas v prihodnosti čaka. Pregreha nima sreče in gerdoba ne pripravi gnade božje; kdor ternje seje, ne bo pšenice žet, in kdor nečisto in nesramno živi, ne bo za Jezusom v nebesa šel.

Prosim pa tudi vas, ljubi fantje in dekleta! ki se z nečistostjo še niste seznanili, oh prosim vas v imenu Jezusa, vašega ljubelega ženina, imejte skerb za svojo nedolžnost: ne podajte se na široko cesto, po kateri jih toliko gre v pogubljenje, temuč ostanite Bogu zvesti in če bi tudi vse drugo zgubili, sramožljivost in čistost si varujte. — Molite radi in jutranjih in večernih molitev nikar ne pozabite; v cerkev zvesto hodite in službe božje nikar ne izpuščajte; ne sv. meše, ne pridige, ne kerščanskega nauka. Pojdite radi k spovedi in k sv. obhajilu, sicer ne bo dobro za vas. O kolikokrat vas k temu opominjam! Jes mislim, da bom zavoljo tega lahko odgovor dal pred večnim Sodnikom, ali vi me slabo ubogate, zato glejte, kako bote vi odgovor dajali, kedar pridete k božji sodbi.

Sklep.

Oh, ljube duše! pogledjte, kako lepo in veselo je zdaj na spomlad, kako lepo in veselo bo pa še le tamkaj v nebesih. Naj tedaj velja, kar rado, nebesa morajo naša biti, ako ne po poti nedolžnosti, pa vsaj po poti pokore. Skerbimo tedaj, da pridemo tje v sv. raj, kamor je šel današnji dan naš Gospod in Žveličar, Jezus Kristus. Amen.

Pridiga za **IV** povelikonočno nedeljo.

(Od grehov zoper ljubezen do bližnjega.)

„Pride celo ura, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori.“
(Jan. 16, 2.)

Vvod.

Tri leta je Jezus svoje učence neprenehoma učil in jim veliko lepih in svetih naukov dajal; ali preštevilne in previsoke so skrivnosti božje vere, da bi jih bili mogli vse razumeti, torej je Jezus, ko je v nebesa šel, spoznal, da so še premalo podučeni in jim še veliko spoznanja manjka. Zato jim je, kakor današnje evangelje pripoveduje, obljubil tolažnika sv. Duha, kateri jih bo v veri poterdil, jim prihodnje reči oznanoval in oblast dal, čudeže delati. Pa tudi povedal jim je, koliko terpljenja in koliko težav bodo zavoljo njega prestali. Kakor ovce med volkove vas pošljem, jim je rekel, in vse vas bo preganjalo. Judje in ajdje vas bodo napadali, vas sem ter tje suvali, in celo tako daleč bo prišlo, da bo tisti, kateri vas bo umoril, mislil, da ni nobene krivice storil, ampak dobro delo doprinesel. In vse to bodo vam storili, ker ne poznajo ne Očeta, ne mene, ker le po svojih slabih željah živijo in svojega hudega nagnenja nočejo krotiti. — Aposteljni so si Jezusove nauke k serci vzeli in jih zmiraj v mislih imeli; niso iskali ne dobička, ne denarja, ne časti, ne veselja: le Jezusa, svojega Gospoda častiti in oznanovati, je bilo njihovo veselje in njihova čast. Niso se bali ne zamere, ne kazni, ne ognja ne meča; po vsem svetu so šli in vsem narodom novo vero pridigovali. In kakor zjutraj, kedar solnce vzhaja, temna noč beži in prijazni dan nastane, tako je tudi tam, kamor so oni prišli, vse novo postalo; zginile so malikovavske hudobije in pregrehe in prikazale so se najlepše kerščanske čednosti.

Glejte, ljubljeni moji! toliko premore človek, v katerem goreča ljubezen do Boga in do bližnjega prebiva; zakaj ljubezen, pravi sv.

pismo, če je prava in sveta, vselej velike reči stori, in ravno zato pri nas, ki nimamo prave kerščanske ljubezni, tako malo resnične pobožnosti vidimo. Katere grehe pa zlasti zoper ljubezen do bližnjega delamo, vam hočem danes razložiti, in govoril bom v I. delu od grehov, s katerimi truplo bližnjega poškodujemo, in v II. delu od tistih, ki so zoper njegovo dušo obernjeni.

Preden pa začnem to razlagati, priporočim se vam za kratko poterpljenje in za navadno poslušanje!

I. del.

Dve zapovedi ima naša vera, ki ste večji in imenitnejši od vseh drugih. Perva je: Ljubi Boga črez vse; druga pa ravno tako velika: ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe. Kdor te dve zapovedi izpolni, temu se ničesar ni treba bati, kdor pa jih ne izpolnjuje, bode brez milosti pogubljen in nobeden mu ne bo mogel pomagati. — Vsak človek pa ima štiri reči, posebno vredne in potrebne: 1. nedolžnost, 2. poštenje, 3. življenje in zdravje, 4. časno blago ali premoženje. Kdor se črez eno ali drugo teh štirih reči pregreši, bližnjemu veliko krivico stori in bo enkrat težek odgovor dajal. In vendar se tudi v teh rečeh veliko greha na svetu stori; le odprite svoje oči in sami pogledajte.

Kolikokrat se zgodi, da svojega bližnjega na zdravji ali na življenji poškodujete? Vi otroci dražite in jezite svoje stariše in vi posli svoje gospodarje, da sčasoma zbolijo in zgodnjo smert storijo. Po noči v slabih družbah okoli hodite, po dnevi pa nočete ali ne morete delati; in če vas stariši svarijo in kregajo, kakor je njihova dolžnost, se vam za malo zdi, in svoj jezik stegate in odgovarjate, da jih razžalite in razdražite ter na zdravju poškodujete. — Kolikokrat vi možje! v pijanosti svoje žene ali svoje otroke tepete brez pametnega vzroka; in kolikokrat svojim ženam v bolezen in tudi v smert pomagatega, v njihovem težavnem stanu z njimi nobene milosti nimate. Vse to so velike pregrehe zoper življenje in zdravje bližnjega.

Še večkrat pa se prigodi, da svojemu bližnjemu njegovo blago vzamete ali mu ne daste, kar je njegovega. Jes vam ne morem vseh goljufij in krivic navesti, katere se med ljudmi storijo, pa tega mi tudi treba ni, saj so vam vsem tako znane. Eni goljufajo pri kupčiji, drugi pri plačevanju; eni dajejo premajhno mero, drugi pa preslabo vago. Nekateri mejnike prestavljajo, drugi pa desetino zamolčijo ali na kak drug način vkanjujejo. Veliko je takih, ki v ptuje verte zlezejo in sadje kradejo ali ptuje vinograde grejo in grozdje tergajo ali v ptuji hosti derva sekajo ali po ptujih njivah in travnikih živino pasejo. Pa tudi takih ne manjka, ki po noči in po dnevu, kakor jim je priležno, po hišah kradejo, kar jim v roke

pride: denar in blago, obleko in usnje, žito in zabel; če na sejem pridejo, ni nobena roba, nobena posoda pred njimi varna, in celo v cerkvi pred živim Bogom izmikajo iz žepov iz oltarjev, če le kaj morejo. — Ali čemu bi vse to našteval, saj morebiti sami imate sosede, ki po vašem pasejo, po vašem orjejo in kopajo, in če jim kaj posodite, vam nazaj ne dajo; morebiti sami v take mline nosite, kjer vam več vzamejo, kakor jim po pravici gre, ali imate take otroke, ki vam nočejo izgovorjenega poboljška odrajtovati. Na to vas moram pa vendar še opomniti, kolikokrat se zgodi, da zadnje volje svojih staršev ne dopolnite da najdene reči sebi zadržite, da ukradeno blago skrivate ali kupujete, da dolgove tajite ali jih delate, čeravno veste, da jih ne bote nikoli mogli plačati. — Strah bi vas moral spreleteti, če pomislite na ta dela, koliko jih storite, vi pa si tako malo vesti delate zavoljo njih! Vzrok pa je ta, ker je v vašem sercu ugasnila ljubezen do bližnjega. Ravno zavoljo tega pa tudi ne smete upanja imeti, da bi večno življenje dosegli; zakaj kralj David pravi: "Vsi krivičniki bodo zaverženi;" sv. Pavelj pa govori: Bratje moji! nikar se ne motite; ne tatje ne goljufi, ne krivičniki ne pridejo v božje kraljestvo." Resnično vam povem, da ne pridete v kraljestvo božje, temuč v večno pogubljenje, če ne bote povernili in popravili, kar ste svojemu bližnjemu vzeli ali drugače poškodovali in če mu ne bote nazaj dali, kar je njegovega.

Vi se sicer zanašate na tiste molitve, ki jih vsak dan opravljate, na svojo spoved, ki jo vsako leto storite ali morebiti na božja pota, po katerih radi hodite, ter ste mirne vesti, kakor da bi vse dobro bilo; ali vse drugače vam bo takrat pri serci, ko vam bo smertna roka oči zatisnila in vas peljala pred sodnika božjega. Takrat se bo vaša vest zbudila in vse vaše krivice bodo vam na persih ležale in vas žgale, da noben ogenj ne tako. Takrat bote spoznali, da svojega bližnjega niste nikoli prav ljubili, in vsi vaši grehi, s katerimi ste ga na zdravji ali na premoženji poškodovali, bodo vam pred oči stopili in vam velik nepokoj naredili. Še večji nepokoj pa bodo vam delali tisti grehi, s katerimi ste dušo svojega bližnjega oskrunili. Od teh bote slišali v

II. delu.

Kolikor je duša več vredna, kakor truplo, toliko večji so grehi, ki dušo vašega bližnjega zadenejo, od tistih, ki le njegovo truplo poškodujejo. Tedaj ni hujšega greha zoper bližnjega, kakor je tisti, s katerimi ga na duši pohujšate in mu njegovo nedolžnost vzamete. Nedolžnost je lepota duše; kar stori slana, kedar rože posmrdi, in toča, kedar žito pobije, to stori tisti, ki dušo pohujša in v smertni greh zapelja. Kazni vreden je razbojnik, ki za cesto preži, in popotnika napade, obropa in ubije; ali še večje kazni je vreden tisti, ki nedolžno dušo v greh pripravi in jej devištvo odvzeme. Tak človek

greši zoper Boga, zoper samega sebe in zoper bližnjega; zoper Boga greši zato, ker božjo podobo izbriše, Jezusove rane terga in dušo z njegovo kervjo odrešeno peklenskemu duhu v roke verže; zoper bližnjega greši zato, ker mu gnado božjo vzame, truplo in dušo umaže in nebeško veselje popolnoma ukrade ali vsaj jako pomenjša; in zoper samega sebe greši zato, ker se ptujih grehov deležen stori ter radovoljno v večno pogubljenje hiti. Zato pravi sv. škof Janez Krizostom, da Bog naše lastne grehe, naj bodo kakorkoli veliki, rajši odpusti, kakor najmanjšega, s katerim svojega bližnjega pohujšamo.

Kaj bo tedaj enkrat z vami zapeljivci! ki z lehkostjo nedolžnost morite, kakor bi rože tergal, in Jezusu njegove neveste kradete. Bog je pustil z mečem pomoriti vse Izraeljce, kateri so Moabitske hčere zapeljali, vas pa čakajo ognjeni, na obe strani zbrušeni meči, ki bodo vaše oserče tako bodli in rezali, da bote od velikih bolečin vedno omedlevali in umirali, pa vendar ne bote mogli nikoli umreti. Oh, kedaj se bote vendar spametovali in svoje oči odperli? Kedaj se bote odvadili svojega nesramnega govorjenja in ponočnega vasovanja? Kedej bote enkrat siti vinske pijače, s katero se zmiraj zalivate in nečistosti, na katero ste vsi navezani? — Črešnje se rudeče pobarvajo, žito rumeno postane in vsaka stvar se spremeni, vi sami ste pa zmiraj enaki in se nočete spreobrniti; zato pa gorje vam!

Smertni greh, če tudi ne tako velik, pa tudi vi storite ki svojega bližnjega na poštenji poškodujete in mu dobro ime odvezmete. — Na poštenji je jako veliko ležeče: zakaj kdor ga enkrat pri ljudeh zgubi, tako rekoč vse zgubi; njemu nobeden ne veruje, nobeden ne zaupa, vsak se ga ogiba in nobeden noče ž njim prijaznosti imeti. Zato pravi modri Salomon: „Dobro ime in poštenje je več vredno, kakor veliko bogastvo.“

Vi pa tako radi črez svojega bližnjega govorite, kar vam na jezik pride, in ne pomislite, koliko neizrečene škode mu s tem storite. Kar vi slišite govoriti, ročno naprej poveste vsakemu, ki vas po poti sreča, pa ne pomislite ali je vse res ali ne. Ljudi oponašati in svojo duhovsko in deželsko gosposko soditi, dobro znate; zelo zoper lastne stariše, brate in sestre govoriti in njihove slabosti raznašati se ne sramujete. Vam se družba ne prileže in človek vam ni po volji, če ne ve od vsakega moškega in od vsake ženske kaj slabega povedati, in če kdo koga hvali, vam težje dene, kakor Bog ve kaj. Vse to je znamenje, da v vašem sercu ni ljubezni do bližnjega in da si ne smete upanja delati, da bi v takem stanu bili zveličani. Sv. apostelj Pavel govori, da obrekovalce Bog sovraži, in sv. Avguštin pravi, da opravljuje hudiča na jeziku nosi. Torej se nikar ne seznanjajte s takimi, opominja sv. pismo, kateri radi opravljujejo, zakaj njih pogubljenje bo na naglem prišlo. Vi pa, ki imate že to hudo navado, da nad vsakim svoj jezik brusite, in na slehernem dosti hudega najdete, samo nad seboj nič, povejte, kaj bote

si danes zbrali: nebesa ali pekel, življenje ali smert; zakaj resnično vam povem, da si s svojim opravljenjem drugo ne zaslužite, kakor večni peklenski ogenj, in ako se ne poboljšate in popolnoma ne spreobrnate, mu tudi ne bote usli.

Pridi torej sv. Duh te dni tudi v naša serca, očisti naš jezik in užgi v nas pravo kerščansko ljubezen, da bomo tako živeli, kakor se kristjanom spodobi ter enkrat vredni postali v nebesa priti, kjer ni nobene krivice, ampak večni mir in serčna ljubezen. Amen.

Pridiga za binkoštno nedeljo.

(Kterega človeka vlada sveti Duh — kterega pa posvetni duh?
Gov. A. Žlogar.)

„Učenik sv. Duh pa, kterega bo poslal
Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse
in vas bo vsega opomnil, karkoli sem
vam rekel.“
(Jan. 14, 26.)

Vvod.

a) Z današnjim dnevom smo začeli obhajati tretjega med največjimi prazniki sv. kat. cerkve. Sv. Krizostom ga imenuje „prestonico (metropolo) vseh drugih praznikov, njih krono in dopolnitev.“ Ako božični praznik slavimo neskončno ljubezen Očetovo, ki je svojega edinorojenega Sina v naš blagor na svet poslal in o Veliki noči ljubezen Sinovo, ki je na križu za nas umerl in častitljivo od mrtvih vstal, spominjamo se o binkoštih ljubezni sv. Duha, kateri je s svojim prihodom delo in ljubezen Očeta in Sina dopolnil. To delovanje sv. Duha pa je Zveličar pred svojim vnebohodom napovedal svojim učencem in vsem svojim nasledovalcem in ravno besede današnjega evangelja: „Učenik sv. Duh... (supra) nam to poterjujejo.

Današnji praznik se ne oziramo samo na aposteljne, ktere je sv. Duh v podobi ognjenih jezikov prerodil, prenovil in s svojimi darovi obogatel, da so v vseh svojih naukih in djanjih kazali, kako Duh božji v njih prebiva; temuč se spominjamo tudi sv. Duha, kako zdaj in za vse čase naprej s svojimi darovi priplava na zemljo, da bi njeno obličje prestvaril. Skrivnost današnjega praznika je za nas razodeta v ap. (Rom. 5, 5.) besedah: „Ljubezen božja je v naša serca izlita po sv. Duhu, kateri nam je dan.“

Ta neprenehani čudež pa je Gospod v svoji milosti vravnal zato, da bi Duh božji sad odrešenja podelil vsaki duši in delo Očeta in Sina, kakor v vsem stvarstvu, tako tudi v slehernem sercu do-

polnil in kronal. Sveti Duh pa se človeku še posebno zato podeli, da bi se zamogel zoper posvetnega duha bojevati ter od sebe prepediti.

b) Kajti mi vidimo, da dvojni duh med človeštvom vlada. To nam potojuje današnje evangelje, ki govori o vojvodi tega sveta, pa tudi vsakdanja skušnja. Dvojen veter vleče po zemlji ter deli ljudi v take, ki se dajo od sv. Duha, in v druge, ki se pustijo od posvetnega duha vladati. Ves notranji boj kersčanskega življenja obstoji v tem, da se vstavljamo vojvodi tega sveta ter sledimo Duha božjega. Zato pa moramo tudi vsem djanji in nehanji razodevati, čegavi otroci da smo, ali otroci božji, ali pa otroci teme. Ravno današnji dan tirja, da se ozremo na ta razloček med svetim pa posvetnim duhom.

Ker smo mi kristjani vsi prejeli sv. Duha v raznih sv. zakramentih, se moramo pač ob tem posebnem prazniku sv. Duha vprašati: ali nas še prešinja sv. Duh, ali pa nas je morda prevzel posvetni duh? V ta namen si oglejmo podobo kristjana, katerega vlada:

- a) sveti Duh, in nasproti
- b) posvetni duh.

I. del.

Kakošna je podoba kristjana, katerega vlada sv. Duh? Popolne podobe tistih izvoljenih duš, katere Duh božji vodi, pač ne more tukaj nobeden od mene pričakovati; ker kdo bi mogel določno popisati vse svete misli, pobožne želje, ognjene sklepe, lepa večkrat skrita djanja, vse, kar Duh božji v posvečenih dušah vžiga in kar te z njegovo pomočjo doprinašajo in kar je vse zapisano v bukvah življenja, kdo bi mogel vsa ta znamenja z Bogom zedinjenih duš naštet in popolno njihovo podobo predočiti? Dovelj bo, ako si le glavna znamenja take podobe ogledamo.

a) Kogar vodi sveti Duh, tisti ljubi resnico, pravo spoznanje Gospoda Boga in njegove sv. volje, tisti jo išče ter jo tudi najde. Ker sv. Duh je duh luči in resnice, kakor Jezus sam pravi: „Kedar pride on, Duh resnice, vas bo učil vse resnico.“ (Jan. 16, 13.)

Ljubezen do resnice je tedaj prvo znamenje, na katerem spoznamo človeka, od sv. Duha prešinjenega. Vpraša se pa: Kaj je resnica, katero ljubiti in iskati sv. Duh svoje priganja? To je tista beseda, katero Bog, večna resnica, po naši pameti k nam govori; tista beseda, katero nam šepeta po naši vesti; tista beseda, katero je po svojih poslancih, prerokih in učencih in slednjič po svojem edinorojenem Sinu nam razodel. To so posebno tisti nauki in izreki božji, ki nam povedo, kaj nam je verovati, storiti in opustiti, da bi Bogu dopadli in svoj namen dosegli. In to je resnica, katero ljubiti in iskati sv. Duh svoje varovance nagiblje. Ker je Duh božji

duh resnice, vzbudi tudi v človeški duši nagon do resnice, katerega jej je Bog vsvaril; vžge hrepenenje v človeškem srcu vse spoznati in vedeti, kar je k zveličanju potrebnega. Zato pa vidimo, da vsi tisti, ktere božji Duh vlada, hitevajo k studentem, iz katerih izvira resnica, in da iz njih zajemajo; vidimo, kako radi poslušajo izreke svoje od Duha božjega razsvetljene pameti in svoje natanjčene in vedno občutljive vesti; kako hvaležno in z veseljem bero v velikih bukvah prirode, kjer se tako lepo božja mogočnost, modrost in ljubezen razodeva; vidimo, kako posebno željno poslušajo nauk tistega, ki je od sebe rekel: „Jes sem pot, resnica in življenje (Jan. 14, 6.) jes sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne tava po temi, ampak bo imel luč življenja.“ (Jan. 8, 12.) Ta nauk Jezusov, kateri ima edini besede večnega življenja, ta je posebno, po čegar temeljitem spoznanju hrepeni tisti, katerega Duh božji vodi. „Kdor je iz Boga — pravi Jezus — posluša božjo besedo.“ (Jan. 8, 47.) t. j. kogar Duh božji prešinja, željno sprejema božjo resnico. In kdor s takim sv. kopernenjem resnice išče, ali je ne bo našel, ker je gre tje kaj iskat, kjer se edino najde — v sv. kat. cerkvi. Saj je ona delo Duha božjega, duha resnice, ustanovljena ravno današnji binkoštni praznik, zato da bi besedo božjo čisto in nepokvarjeno ohranila ter jo do konca sveta narodom po svojih poslancih oznanovala. Zato pa se tisti, katerega Duh božji vodi, k njej zateče, pri njej išče in najde neskajeno resnico, ker jo ravno sv. Duh, duh resnice, varuje sleherne zmote; najde nebeško luč, ki mu sveti na potu zemeljskega življenja.

b) Kogar sv. Duh vodi in vlada, ta ne išče samo resnice, ampak se najdene tudi terdno oklene za vselej; in to je drugo znamenje, na katerem spoznamo otroke božje.

Kako je kristjan, katerega Duh božji vodi, v iskanji resnice natančen in goreč, tako je tudi v njeni veri potem nepremakljiv. Aposteljni in prvi kristjani nam dajejo svitle dokaze. Ne predsodki judovskega naroda, ne nauki poganskih modrijanov, ne protenja, ne obljube, ne mučenja, ne smert, ni mogla apostelnov in prvih kristjanov v njihovi veri omajati; še celo radovali so se, kakor sv. pismo (act. 5, 41.) pravi: „veseli so šli spred sodišča, ker so bili vredni spoznati zavoljo imena Jezusovega zaničevanje terpeti.“ Kdo drugi jih je v take junake spremenil, kakor sv. Duh, ki je svojo čudovito moč koj binkoštni dan nad njimi kazal?

Tisto stanovitnost v veri pa sv. Duh deli tudi kristjanom sedanjih dni, kateri stoje pod njegovim vodstvom. Razsvetljeni po nebeški luči in pokrepčani z višjo močjo ostanejo v veri sv. cerkve v besedi in djanji zvesti, in nobeno dvomenje ošabnih učenjakov, ne zasmehovanje brezvercev, ne vnemarnost posvetnjakov in ne zložno življenje mamonovih služabnikov jih ne more v veri umajati. Pogled po svetu nam tudi zdaj to poterjuje. Da se učeni in imenitni možje v sredi brezvernih modrijanov tu in tam bodisi v zborih

ali visokih šolah ali v spisih potegujejo za resnico, njej spričevanje dajejo ter se kat. cerkvi zveste kažejo, akoravno jim svet več obeta časti in slave — kdo drugi to stori, kakor Duh božji, čegar nagibe ti zvesto poslušajo?

e) Gotovo znamenje, da Duh božji kristjana vodi, je ljubezen do pobožnosti, do molitve. To veselje do bogoljubnih vaj je vpliv sv. Duha; kajti naravno je, da Duh božji svoje otroke k molitvi nagiblje in vnema, ker molitev nič drugega ni, kakor povzdigovanje duha k Bogu, je pogovarjanje duha k Bogu, je pogovarjenje in občenje z Bogom, premišljevanje božjih reči. Največje nasprotje je to, če bi kdo hotel, da bi ga Duh božji vladal, pa bi pri tem nič ne hotel slišati o molitvi. V tem obziru piše sv. Pavelj (Rimlj. 8, 26.): „Duh (božji) podpira našo slabost; ne vemo namreč, kaj bi prosili, kakor se spodobi; sam Duh pa prosi za nas z neizrekljivimi zdihljeji.“

d) Posebno znamenje, da kristjana Duh božji vodi, je to, če je goreč v prejemanji sv. zakramentov. Saj ravno v sv. zakramentih kat. cerkve posebno moč sv. Duh razodeva; ker ravno po njih kakor po duhovnih vodotocih sv. Duh svoje gnade izliva na človeštvo, ki zveličanja potrebuje in poželi.

e) Zopet drugo znamenje kristjana, ktereга Duh božji prešinja, obstoji v notranjem miru in v neki tihi veselosti njegovega serca, ki si vedno enaka ostane. Od sv. Duha prešinjeni kristjan, naj je bogat ali reven, mlad ali star, imeniten ali neznamen, zdrav ali bolen; — ostane vedno miren, zadovoljen, veselostnega serca. Saj sv. apostelj (Gal. 5, 22.) sam zagotavlja, da je poseben sad sv. Duha mir in veselje. In Jezus sam ga imenuje „Tolažnika“, ko aposteljnom obljubi (Jan. 14, 16.) „Jes bom Očeta prosil, in vam bo drugega Tolažnika dal, da pri vas ostane vekomaj.“

f) Najlepša poteza v podobi tistega, kteri je prešinjen od sv. Duha, je vestno spolnovanje vsega, kar Jezusov nauk zapoveduje — tedaj pobožno kerščansko življenje. Ljubezen do Boga in do bližnjega, natanjčno spolnovanje verskih in stanovskih dolžnost, pokorsčina in spoštovanje do duhovske in deželske oblasti, čistost na duši in na telesu, ponižnost, pohlevnost, krotkost, nesebičnost, zadovoljnost, dobrotljivost do potrebnih, miloba do drugih, ostrost do samega sebe, prijaznost, miroljubnost, spravljivost in ne-pretergano prizadevanje se spopolnovati, čast božjo in zveličanje duš pospeševati: to so posebno čednosti, s kterimi se odlikuje življenje tistega kristjana, ki ga Duh božji vlada, take zlahtne sadove v življenji kristjanovem sv. Duh zori, kakor nam sv. Pavelj (Gal. 5, 22.) sam spričuje. Ako take poteze zapazimo na podobi kristjana, potem vemo, da ga vodi sv. Duh.

O ko bi taka podoba se na tebi svetila, kristjan moj! Ko bi ti v tem popisu dozdanjem sebe spoznal, današnji dan bi tvoje serce smelo vriskati veselja! Pa žalibog da ni vselej tako, ne sveti Duh,

ampak posvetni duh je, kteremu se jih toliko kristjanov dan-danešnji vladati pusti. Kako pa to spoznamo, da je kdo tega duha?

II. del.

Znamenje tistih, ki se povetnemu duhu klanjajo, so ravno nasprotna od poprej popisanih. Med te pa se prištevajo:

a) malomarnost glede vere in mlačnost glede sv. cerkve, zato pa taki ljudje malo ali celo nič ne cenijo naukov sv. vere.

Otroci tega sveta iščejo namreč svoje sreče le na tem svetu, v vživanji tistih počutnih slasti, ktere jim more podeliti zemeljsko blago. Zato pa si njih duh, po počutnosti vladan, skuša le tista znanja pridobiti, ki so mu potrebna, da bi pozemeljsko blaženstvo dosegel. Prisvojijo si posvetno modrost, pretuhtavajo pomočke in pota, po kterih bi najložje in gotovejše dospeli do počutnega vživanja, in s tem so zadovoljni. Spoznanje verstvenih resnic jih dosti ne briga: prirojeni nagon po resnici je po napačni vzgoji zadušen in zato jim je vse eno, ali Boga in njegovo besedo spoznajo ali ne, ali njegove zapovedi derzé ali ne.

Naravni nasledek tega pa je

b) zelo razširjena verska nevednost. In ta je eno zmed zanesljivih znamenj, na kterih se tisti poznajo, ki služijo posvetnemu duhu. „Kdor ni iz Boga, besede božje ne posluša.“ (Jan. 8, 47.) govori Zveličar; duh tacih ljudi, ki se vedno z drugimi peča, ne najde časa, da bi pomislil o visokem poklicu in o časti kat. kristjana; glas vesti se ali celo ne posluša, ali pa z raznimi izgovori samosvoje ljubezni skuša potolažiti; v stvarstvu božjem sicer občudujejo taki ljudje lepoto in soglasje, ali njih duh se ponižno ne klanja pred najmodrejšim, večnim Stvarnikom, do njega se noče povzdigniti, njegove veljave ne priznati, rajši vse pripisuje kakemu slučaju. Kar so v svoji mladosti in pri družih prilikah o nauku Jezusovem slišali ter se učili, nima korenine in trdnosti, imajo le poveršno in pomanjkljivo znanje, na ktero ne morejo zidati trdnega prepričanja o verskih resnicah.

c) Ker pa jim manjka te trdne podlage, zato „jih vsak veter uka semtertje maja.“ (Ef. 4, 14.) Vsako zasmehovanje kerščanskih resnic iz ust brezvernežev, vsako nasprotno mnenje in terditve, ki jih beró v časnikih ali knjigah, jih zapeljejo v dvome, da postanejo o mahljivi v veri, ali pa se celo na njo ne ozirajo. To je gotovo znamenje, da se posvetnemu duhu klanjajo, ker se nočejo okleniti kat. cerkve, ki jim zagotovi trdno podslombo ravno zavoljo tega, ker jo sv. Duh vodi in podpira.

d) Zato se ni čuditi, da tak človek nima nobenega veselja do molitve, do službe božje, do drugih pobožnih vaj, do prejemanja sv. zakramentov. Kteri izmed vas, dragi

moji bo terdil, da tistega kristjana vlada sv. Duh, ki nikdar ni zjutraj ni zvečer, ne pred jedjo ni po jedi ne moli, celo še križa ne stori; do tistega vodi sv. Duh, ki namesto k božji službi jo rajši zavije na sprehod, v gostilno; ki namesto sv. petja v cerkvi rajši posluša pevske zabave, ki bolj pozna gledišča od znotraj kot cerkve od zunaj? Ali tistega vlada sv. Duh, ki nobenkrat ne pregleda svojega dušnega stanu natančno, ki dolga leta ne gre k spovedi, ter ne pristopa k angeljski mizi? O takega kristjana je posvetni duh popolnoma dobil v svojo oblast, o takem veljajo besede sv. pisma: Ponatorni človek ne razume, kar je duha božjega.

e) In ravno pri takih se zapazi, da v svojej notranjosti vendar niso popolnoma zadovoljni. Imajo nekega kragulja, ki jim kljuje srce, od zore do mraka, od mraka do dne, ki jim greni pravo veselost. Dokler jim njih zadeve dokaj po volji gredo, je še dobro; a ko se jamejo tudi nad njimi zbirati črni oblaki, ki prinesejo seboj časne nesreče in razno terpljenje, nimajo poguma, da bi prenašali svojo osodo, nimajo tolažbe — in žalosten konec dostikrat živo priča, da prave zadovoljnosti niso imeli nikdar. Vse to pa so znamenja, da njihovega serca vladar je bil in je posvetni duh.

f) Najbolj pa se razodeva ta posvetni duh v lahkomišljenem, pregrešnem obnašanju njegovih služabnikov. Glede na to govori Jezus v evangeliju (Jan. 3, 20.): Slehern, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela: Sv. Duh hoče vse s svojo nebeško lučjo razsvetliti, k spoznanju resnice in vere pripeljati, a otroci tega sveta ne odpirajo svojih oči tej luči, ker greh ljubijo: sv. Duh grešnike vabi k spreobrnjenju in pokori p raznih znotranjih in zunanjih nagibih, pa mu zapirajo srce, ker jih je grešno vživanje omamilo. Tako žive in umerjo kot nasprotovavci sv. Duha in njih konec tje poguba. Zakaj sv. apostelj (Rimlj. 8, 9.) pravi: „Če pa kdo nima Kristusovega Duha, ta ni njegov.“

Tako strašivna, glejte kristjani, je podoba tistih, ki se prepuščajo posvetnemu duhu v oblast.

Sklep.

Zato pa se preiščimo, predragi! ali nas sveti Duh vodi ali pa posvetni! Ako najdemo vsa tista znamenja nad seboj, ki pričujejo od Duha božjega (reasumantur I sub a—f) potem blagor nam, spolnujejo se nad nami besede apostelnove (Rimlj. 8, 14.): „Kterikoli so po Duhu božjem gnani, ti so otroci božji.“

Ako bi pa našli, da nam manjkajo one lastnosti, potem bi se bil tudi nas lotil posvetni duh in skrajni čas bi bil otresti se ga ter sv. Duhu odpreti srce, da bi se rešili.

Kličimo torej sv. Duha, da bi nas obvaroval pogubnega duha posvetnega, ter vžgal v nas ogenj svoje ljubezni, da bi tako naše življenje bilo živ dokaz naše vere in gotova pot v deželo večnega miru. Amen.

Pridiga za binkoštni pondeljek.

(Bog je za naše zveličanje vse storil, mi pa skoro nič.)

„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina.“ (Jan. 3, 16.)

V v o d.

Ljube duše! pogledjte nebo in zemljo in vse, kar na nji lazi in hodi, premislite ves čas od Adama do danesnjega dne; spomnite se svojega pretečenega in sedanjega življenja — povsod bote našli znamenja milosti božje, povsod bote gledali studence njegovih milosti in dobrot, povsod bote videli pripomočke večnega zveličanja; po noči in po dnevi so božje oči v nas obrnjene, v sreči in nesreči je božja desnica črez nas razpeta. — Ali vse to še ni zadosti, božja ljubezen do nas se je še veliko lepše pokazala. Bog je edinega svojega Sina, ki je od vekomaj rojen in z Bogom Očetom pravi in večni Bog, katerega ljubi, kakor samega sebe, iz ljubezni do ljudi na svet poslal, njega je iz ljubezni do nas k grenki smrti na križu obsodil. Tako je govoril Jezus Kristus sam Nikodemu, ki je bil njegov skrivni učenec ter je le po noči k njemu hodil njegovih sv. naukov poslušati; „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinega Sina, da nobeden, ki vanj veruje, ne bo pogubljen, ampak večno življenje doseže.“

O zavzemite se nebesa nad ljubeznijo našega Boga, zakaj ljudje je nočejo spoznati: Bog ni hotel zavoljo nas vse natore končati, on ni pustil angelje umreti, — vse to bi bilo premalo za njegovo ljubezen do nas, ampak kar je bilo njemu najljubše, svojega edinorojenega Sina je dal v roke grešnikov.

O ljubi oče, ljuba mati! ki imaš samo edinega ljubljene sina ali samo edinega ljubljene sina ali samo edino ljubljeno hčer, misli si, da grozoviten sodnik tvoje nedolžno dete pred tvojimi očmi mori, ali ne bo tvoje serce od žalosti umiralo? Nikar tedaj ne ranimo več s svojimi grehi serca nebeškega očeta, ki je že tako zadosti ranjeno, ampak ljubimo ga, ker je on nas poprej ljubil in nam toliko dobrega storil. — Bog si vse prizadeva, da bi nas le enkrat pri sebi zveličane videl, mi pa pogosto čisto na-nj pozabimo. Premislimo torej danes te dve resnici:

I. Bog je vse storil, kar nam k zveličanju pomaga,

II. mi pa dosihmal skoro nič nismo storili za svoje zveličanje.

To bo zapopadek mojega govorjenja; pripravite se in me zvesto poslušajte!

I. del.

Bog, ki je sam iz sebe od vekomaj in začetek vsega dobrega, je stvaril človeka kot pametno stvar, da bi njega spoznal, častil, hvalil, njemu z dobrim služil in s to službo večno zveličanje dosegel. Boga spoznavati, njemu služiti in enkrat pri njem se veseliti, to je tedaj naš namen, zato smo stvarjeni.

Solnce je stvarjeno, da sije in zemljo greje; ogenj, da sveti, gori in žge. Čemu bi nam bilo solnce, ko ne bi sijalo in ne grela? Čemu bi nam bil ogenj, ko ne bi gorel in ne žgal? In čemu je človek, ki za svoje zveličanje ne skerbi? — Da bi človek svoje zveličanje dosegel, je Bog, kakor nam sv. pismo priča, že pred njegovim stvarjenjem zanj delal in skerbil. Ko se je bila voda že v globočine raztekla, ko je bila že zemlja s cveticami in zelišči okinčana, ko so drevesa že lepo cvetela in se s svojim sadnjem k tlam priklanjala, ko je že ljubo solnce na nebu sijalo in luna ponočno temo razsvetljevala, potem še le je Bog človeka stvaril in za gospoda črez vse stvari postavil. „Vse je vaše, pravi sv. Pavelj, vse je vaše, vse se vam na ljubo godi.“

Karkoli je Bog stvaril, vse je zato stvaril, da bi nas k večjemu življenju pripeljal: nebo, ki nam oznanuje veličastvo in vsega-mogočnost našega Stvarnika, in zale zvezde, ki v večni lepoti migljajo, — vse to nam kaže, kako da Oče nebeški za nas skerbi. „Vprašaj živino, pravi brumni Job, in te bo učila, tice pod nebom, in ti bodo povedale; ogovori zemljo in ti bo odgovorila, in ribe v vodi ti bodo povedale, kako da Bog za vse stvari skerbi.“ Celo nezgode in nesreče Bog le k naši koristi pošlje; tako postavim pošlje ogenj z nebes, ki vse požre, veliko vodo, ki vse poplavi, strašno kugo ali vojsko, ki pol ljudi podavi, — in vse le zato, da bi se ljudje iz svojega grešnega spanja zbudili, svoje nemarnosti opustili in pravi sad pokore prinesli.

Pa pojdemo še dalje, ljubi moji! in premislimo še bolj natančno ljubezen našega Boga. — „Bog je svet tako ljubil, pravi sv. Janez, da je svojega edinorojenega Sina za nas v smert dal.“ Le premislite: Jezus, Sin večnega Boga, kralj nebes in zemlje, se iz ljubezni do nas v nič stori in našo revno natoro na se vzame. Premišlujte ga v terdih jaslicah, premišlujte ga na visokem križu in preštejte vse stopinje, katere je zavoljo našega zveličanja storil. Tri in trideset let je bil v podobi revnega hlapca, da nas je iz hudičeve

oblasti rešil; koliko je v tem času terpel za nas, ki nismo drugo, kakor njegovi sovražniki in nehvaležne stvari, ki njegove brezštevne dobrote z nehvaležnostjo povračujemo, in vendar je z veseljem za nas umerl in grenko smert na križu storil, da bi nas le večno zveličal.

Mislite si božjega Sina, kako je v težkih smertnih britkostih na tla padel, kako je medlel, kako žaloval, kako molil in klical, prosil in zdihoval, na vsem životu se tresel in jokal, in to vse samo zavoljo nas; k stebri so ga privezali in tako neusmiljeno topli, da je njegova sveta kri curkoma na tla tekla, njegovi zdihljeji pa so oblake pre erli in nam pri Bogu milost izprosili. On, najboljši izmed človeških otrok, je bil po vsem životu poln ran. „Od pet do verh glave, pravi prerok Izaija, ni nič zdravega na njem,“ in rane in vdarci so brez obveze, brez zdravila in brez hladila. In le zavoljo naših grehov je tako ranjen, zavolj naših pregreh je tako ponižan.

Jezus je tako izpil kelih jeze božje, katerega bi morali mi izpiti. On je več za nas storil, kakor je pravica božja zahtevala, ker kar je bilo pravici božji zadosti, ni bilo zadosti Jezusovi ljubezni. Ko že nobene moči ni več imel, je še vendar težki križ na goro vlekel in na križu umirajoč je s slabim glasom klical: Žeja me! Res ga je žežalo, pa le po našem zveličanji, po naših dušah ga je žežalo. On se je za nas ponižal do smerti na križu, da bi nam zveličanje zaslužil. Če nas prijatelj, ki za nas umreti in svojo kri preliti želi, ljubi, tedaj je gotovo tudi Bog nas ljubil, ker je vse storil, kar nam k našemu zveličanju pripomaga. — Koliko pa smo mi dosihmal za svoje zveličanje storili, bomo videli v

II. delu.

Bog je pred nas postavil življenje in smert, srečno in nesrečno večnost; sami si moramo izvoliti ali hočemo v nebesih vekomaj se veseliti ali v večnem ognju goreti. Na svetu nam ni ostati, to nas vsakdanja skušnja uči, in mi ne vemo ne ure ne dneva, ampak vsako minuto čakamo, kedaj da nas bo Gospod v večnost poklical. Kako je potem vendar mogoče, da so ljudje večjidel vsi v časne reči zatelebani in vsi v nečimerne posvetne reči zamišljeni.

Kedar kmet seje, pravi: Rad bi vedel, ali bom veliko ali malo pridelal. Kdor se pravda, pravi: Rad bi vedel, ali bom pravdo dobil ali zgubil. Vsak izmed nas bi rad vedel, kako se mu bode še na tem svetu godilo. Kako pa se bo nam v večnosti godilo, ali bomo srečni ali nesrečni, zato malokdo vpraša. — Stariši svoje otroke večjidel le za ta svet redijo, marsikateri očetje in marsikateri matere samo zato skerbijo, da bi otroci hitro odrasli in jim delati pomagali, kako bi pa Bogu služili, jim je malo mar. Drugim samo po glavi hodi, kako bi svoje otroke v kak boljši in imenitnejši stan

spravili, pa ne vprašajo, v katerem stanu bi lahko več dobrega storili in lažje zveličani bili, ampak samo gledajo, v katerem stanu bi bolj lahko in dobro živeli.

Ko mladenči in dekliči v zakon stopijo, veliko skerbijo, kako bodo ženitovanje napravili, kako bodo dobro jedli in pili in dobro voljo obhajali, to pa jim malokedaj na misel pride, da bi svojega spovednika za svet vprašali, ali bodo mogli v tem stanu, v katerega stopijo, in s to osebo, s katero se zvežejo, kaj dobrega storiti.

Gospodarjem in gospodinjam ne da skerb za posvetno premoženje noč in dan pokoja; pa ne zato, da bi revnim pomagali, otrokom potreben poduk oskerbeli, in kaj v čast božjo obrnili, ampak na to grejo njihove želje, da bi prav veliko imeli ali prav dobro živeli. Vsi taki ljudje so podobni bogatinu v evangelju, ki se je bogato oblačil, vsak dan dobro jedel in pil, in ko je umrl, je bil v pekel pokopan. Povem vam, pravi Kristus, nobeden takih povabljenih posvetnežev ne bo moje večerje okusil.

Iz ljubezni do tebe, revna grešna stvar! je tvoj nebeški Oče svojega lastnega Sina za učenika poslal, ki se je cele tri leta trudil in potil; in svoj nauk je potem svojim namestnikom izročil, ki ga tebi vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik razlagajo. Ali kako malo veselja pa imaš ti nad besedo božjo? kako zaspano jo poslušáš! Ali se ne deržiš včasih tako, kakor da bi bil ušesa doma pozabil? Kako tedaj ti za svoje zveličanje skerbiš? — Jezus je angelske trume zapustil in prišel na zemljo iskat, kar je zgubljenega; devet in devedeset svojih zvestih ovčic je zapustil in je tebe, svojo zgubljeno ovčico iskal in še išče, te kliče po svojih namestnikih, te opominja po pridigarjih in spovednikih, ti pa njegovega milega glasa nočeš slišati ter v strašni brezen večnega pogubljenja hitiš. Kako tedaj ti skerbiš za svoje zveličanje? — Jezus je tebe toliko ljubil, da je slednjo kapljico svoje rešnje kervi za te prelil, ti pa se iz ljubezni do njega nočeš najmanjšega krivičnega dobička tvegati, ne kratkega pregrešnega veselja si pritergati in nevarnega znanja ne opustiti. Kako tedaj ti za svoje zveličanje skerbiš? — Zveličar je iz ljubezni do tebe svojim namestnikom čudno in veliko oblast izročil, spokorjenim grešnikom grehe odpustiti in jih v milost božjo nazaj vzeti; ti pa se spovednika ogibaš, spovedi rad odlagaš in cele tedne in mesce brez gnade božje živiš. Kako tedaj ti skerbiš za svoje zveličanje? — Jezus je iz ljubezni do tebe zakrament sv. rešnjega Telesa postavil, v katerem ti svoje telo in svojo kri v zveličanje tvoje duše ponuja; ali ti se navadno komaj enkrat ali dvakrat na leto k obhajilu pripraviš, in še morebiti tistokrat slabo. Kako tedaj ti skerbiš za svoje zveličanje? — Po tem takem ljubiš ti le zapeljivi svet in to kar je na njem, Boga pa, ki je tebe toliko ljubil in toliko za tvoje zveličanje storil, popolnoma pozabiš. Kdor pa svet ljubi, pravi sv. Janez, v njem ni ljubezni božje.

Glejte, ljube duše! kakor se rože v svojem cvetju po solncu

obračajo, tako tudi mi povzdigujmo svoje serce k svojemu Očetu v nebesih; zakaj Bog je ljubezen, pravi sv. pismo, in kdor v ljubezni ostane, ostane v Bogu in Bog v njem. Amen.

Pridiga za I. pobinkošno nedeljo ali praznik presv. Trojice.

(Od kerščanskega imena; gov. J. A.)

„Pojdite in učite vse narode in kerščujte
jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.“
(Mat. 28, 19.)

V v o d.

Trije naj večji prazniki sv. kat. kakor veste so Božič, Velika noč in Binkošti. Božič obhajamo v čast Bogu Očetu itd. Velikonoč v čast Bogu Sinu, ki je itd. Binkošti v čast sv. Duhu, ki nas je itd. In zdaj, ko smo za vsako božjo osebo posebej praznike obhajali, obhajamo danes za vse tri osebe skup, ktere so pa kakor nas vera uči le en sam Bog — obhajamo praznik presv. Trojici. Ta praznik je prav za prav največji, je krona vseh praznikov. Kako pa to, da ga cerkev z večji slovesnostjo ne obhaja? Zato, da bi pokazala, da ga ni vstani prav obhajati, kakor tudi mi nismo v stanu to skrivnost tukaj prav spoznati.

Da bomo današnji praznik prav obhajali, moremo prvič spoznati našo vero, da namreč verujemo da so tri božje osebe pa le en sam Bog. — Drugič se moramo Bogu zahvaliti za dobröte, ktere smo od vsake božje osebe prejeli in tretjič se moramo posebno spomniti, da smo bili po Jezusovim povelji v imenu sv. Trojice kerščeni in med kristjane sprejeti.

Od tistihmal, ko smo bili kerščeni, se imenujemo kat. kristjani. To ime je najčastitljivejši med vsemi imeni in priimki, ki so nam dani, in nas razločuje od vsih, ki še Kristusa ne poznajo. Ali kaj nam pomaga, še tako lepo in častitljivo ime, če pa lepote tega imena ne poznamo, in če ne živimo po dolžnostih, ktere nam to ime naklada?

Da bi toraj tega imena „katoljški kristjani“ bolj vredni postali, preišljujmo danes

1. kaj to ime pomenja?

2. kakošne dolžnosti nam naklada?

Začnem v imenu presv. Trojice!

I. del.

Kristjani so se že v času apostelnov vsi tisti imenovali, kateri so Kristusovo vero in sv. kerst sprejeli. Ravno zato se pa tudi mi vsi, ki smo bili kerščeni in smo takrat od cerkve sv. vero sprejeli, imenujemo tudi kristjani, to je Kristusovi učenci. In ker beseda Kristus po našem toliko pomeni, kakor Maziljenec, tako smo tudi mi pri sv. kerstu s sv. oljem maziljeni v Kristusove učence, sprejeti v njegove vojščake.“

Katoljski kristjani pa se zato imenujemo, da se razločimo od tistih, ki hočejo tudi kristjani biti, pa ne verujejo vsega, kar je Bog razodel in sv. cerkev verovati zapoveduje. Beseda katolišk pa pomeni toliko, kakor veseljno, splošno. Tudi protestantje, luterani, staroverci se imenujejo kristjani — ker pa marsiktere resnice sv. vere zametujejo, zato niso katoljski kristjani. To ime le tisti zaslužijo, ki so v naši veri in tudi res vse verujejo, kar cerkev verovati zapoveduje.

Ljubi moji! Mi se tedaj imenujemo kat. kristjani? Ali smo pa že tudi večkrat pomislili, kakošna sreča za nas je, da se tako smemo imenovati? Ja res velika, neizrečena sreča za nas je to, da smo katoljski kristjani, če pomislimo, koliko tavžent in milijonov ljudi še pride na svet in zopet iz sveta gre, ki ne vedo kdo je Kristus, ki ne vedo da je kerščanska vera! V resnici, veseliti se moremo in Boga zahvaliti, da nas je brez našega zaslužnja poklical k tej zveličanski veri in da se po njemu, po Jezusu Kristusu našemu Odrešeniku imenujemo kristjani.

To srečo so prvi kristjani tudi res spoznali in pri vsaki priložnosti pričali. Še v tistih časih, ko so kristjane preganjali, ko je vsak ob življenje prišel, zavoljo tega imena — so se brez straha tako imenovali in si v veliko čast šteli, da se po svojem učeniku tako smejo imenovati. Ko so sv. mešnika Konkordija pred sodnika pripeljali, ga je ta vprašal: Kdo si? In mešnik mu odgovori: Jes sem kristjan. Sodnik. Ne prašam te za to, povej kako ti je ime? In zopet mu odgovori: kristjan. Sodnik razsreden: Jes te ne prašam za tvojega Kristusa, jes te prašam za ime. In zopet mu pravi: Saj sem že povedal, da sem kristjan!

In tako vsi marterniki, ki so se tega imena veselili, ga v časti imeli, zanj radi svoje življenje dali. Ko je ajdovski oblastnik sv. Agato prašal, ali se ne sramuješ, ki si tako imenitnega rodu, da si kristjana, mu je odgovorila: Raj sem zaničevana kristjana, kakor gospa in kraljica.

Tako moramo pa tudi mi tega imena se veseliti, nikoli se ga sramovati, ampak Boga hvaliti, da nam je gnado dal, da se smemo tako imenovati.

Ali ni že zadosti, da se le kristjane imenujemo, mi moramo tudi dolžnosti splovnati, ki to ime naklada.

Samo ime nam nič ne pomaga, če potem ne živimo. Sv. Justin pravi: „Če dobite take ljudi, ki ne živijo, kakor je Kristus učil, je to znamenje, da niso kristjani, če prav z jezikom Kristusu vero spoznajo. In sv. Avguštin: Nič ne pomaga, če se kdo kristjana imenuje, pa v djanji ne kaže.

Mi moremo tedaj v djanji z lepim življenjem pokazati, da smo vredni kristjani imenovani biti, mi moramo dolžnosti spolnovati, ktere nam to ime naklada.

Kristjan biti se pravi Kristusa posnemati!

II. del.

Ktere dolžnosti pa nam to ime naklada?

1. Dolžnosti do Boga.

Bog je Judom rekel, ko jim je dal postavo obrezovanja: Bodite sveti; zakaj tudi jes vaš Bog sem svet, in odločil sem vas od vsih drugih narodov, da bi bili moja lastnina. — Ravno te besede je Bog nam rekel, ko nas je pri sv. kerstu za svoj izvoljeni rod sprejel: In sv. Pavelj pravi: Vi vsi, ki ste bili kerščeni, ste Kristusa oblekli, to je vsi ste se zavezali po njegovem zgledu, po njegovih naukih živeti.

Tako so živeli prvi kristjani, sveto, pobožno, sramožljivo, trezno in pošteno. Zato se je pa v prvih časih kristjan biti toliko reklo, kakor svetnik — ker so bili res skor vsi svetniki. Hudobnežev in malopridnežev še med seboj terpeli niso. Tako je sam sv. Pavelj v Korintu nekega prešestnika iz kerščanske občine izvergel, dokler ni spokorjen odpuščenja prosil. — Življenje prvih kristjanov je bilo tako lepo in pobožno, da jim še ajdje, njih zagrizeni sovražniki niso mogli nič očitati. — Ko je cesar Trajan nekega deželnega poglavarja prašal, kaj da hudega ti kristjani počno, ker ljudje tako zoper nje vpijejo, mu je ta poglavar odpisal: Kristjanom se ne more družega očitati, kakor da se stanovitno branijo naše bogove moliti in jim darovati. Sicer pa zgodaj vstajajo in časte svojega Kristusa, tudi se od njih nikoli ne sliši, da bi med njimi kdo moril, ubijal, goljufal, prešestoval, tudi takih med seboj ne terpe! Glejte, sam nevernik je spoznal od prvih kristjanov, kako so zvesti, pošteni in družega jim ni mogel očitati, kakor da njih bogov ne molijo, kar je še njih največi čast. Sami neverniki so to spoznali, in če so koga hudodelstva obtožili in se je zvedelo, da je ta kristjan, se je reklo, o če je kristjan, gotovo tega ni storil; in če je zapeljivec dekleta v greh napeljeval in mu je ta odgovorila: Kristjana sem, je gotovo vedel, da ne bo nič opravil — da kristjana raj umerje, kakor bi pa čistost zgubila, ker se je dostikrat tudi zgodilo.

Kako pa kristjani dandanešnje delajo? Dandanešnje pa ni pregrehe, da bi jo kristjan ne storil; nektare so tako navadne med kristjani kakor med najhujšimi neverniki in divjaki. Koliko je med

kristjani tatov, goljufov, preklinjevalcev, nečistnikov, prešestnikov in pijancev. Ali se pa to pravi po kristjansko živeti? Ali ne dela tak kristjan svojemu imenu nečast in sramoto Jezusu Kristusu, ki je vse drugač učil?

2. dolžnosti do bližnjega.

Kerščanska vera in kristjansko ime tirja od kristjana, da naj ljubi svojega bližnjega, zato ker nas je Zveličar učil: Ljubite se med seboj, na tem bodo spoznali, da ste moji učenci, in: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe; in: Ker hočete, da bi ljudje itd.

Po tem nauku so živeli prvi kristjani — sv. pismo pravi od njih: Bili so enega serca in enega duha. — Vse, kar so imeli so med seboj razdelili. — Taka edinost je bila med njimi, da so clo neverniki se čudili in rekli: Poglejte, kako se ljubijo med seboj, in kako so pripravljeni eden za drugega dati življenje. — Pri prvih kristjanih je že beseda veljala. Kristjan se nikoli ni zlagal! Ni bilo med njimi prepиров in tožbe; zato so jim rekli, da so bratje.

Pa tudi divjaki, ki se v naših časih k sv. veri preobernejo. tako lepo žive bratovsko in ljubeznjivo med seboj, kakor pišejo ranjki škof Baraga.

Kako pa kristjani pri nas! Kje je ljubezen do bližnjega? Kako se kristjani med seboj čertijo, zmerjajo, tožujejo, eden drugemu nagajajo in škodo delajo. Ko bi neverniki ustali, kaj bi mogli reči? Ali bi rekli kakor od prvih kristjanov: Glejte, kako se ljubijo? o ne, reči bi mogli: Glejte, kako se sovražijo, zaničujejo, kolnejo, spodrivajo, eden drugemu jamo kopljejo in eden drugemu kruh snedejo. — To gotovo niso kristjani!

3. Dolžnosti do samega sebe.

Kristus in kristjansko ime terja od nas, da se moramo zatajevati, svoje slabe nagnenja in meseno poželenje krotiti, če hočemo pravi kristjani biti, da moramo poterpeti. — Zato pravi sv. Pavelj: Tisti, ki so Kristusovi, križajo svoje telo z njegovim nagnjenjem.

In res, če pomislimo, da smo vsi eno telo v Kristusu, da je on naša glava — moramo tudi njemu podobni postati. Kristus se je zatajeval celo življenje — bolečin in britkost je prestal brez števila in kelih terpljenja še do zadnje kaplje spil. Če smo tedaj udje njegovega telesa, ne smemo mermrati, če se nam hudo godi. Če so bile prebodene njegove roke in noge, ne smemo mi tožiti, če nam žalost in nesreča prebode serce.

Tako so delali prvi kristjani in še zdaj delajo pridni kristjani. Ali veliko jih je, ki ne delajo tako, kakor njih ime od njih tirja.

Žalostno je namreč, da je dandanes toliko kristjanov, ki imajo le ime, pa temu imenu le nečast delajo. — Žalostno je, da moramo spoznati: Turk živi po turško, jud po judovsko, luteran po luteransko — le kristjan, le ta ne živi po kristjansko. Bil je imeniten

Turek pred nekaj leti v naši fabriki, pa ni vina pil in suhega mesa jedel, kar mu njegova vera prepoveduje. — Kako pa delajo kristjani?

Zato se pa tudi ni čuditi, da se krivoverci nočejo vrniti v kat. cerkev! Papež in škofje naročujejo, da naj molimo za spreobrnjenje, papež in škofje so bili na vesoljnem zboru, da bi jih nazaj preklicali, pa vendar — nič se ne kaže — nočejo se vrniti. In zakaj vendar ne? — Zato ker vidijo, kako kristjani gerdo žive. Očitajo in pravijo pa po pravici: Saj kristjani niso nič boljši kakor mi! In dostikrat so drugoverci še boljši kakor marsikter kristjan.

Ali to ni žalostno? Kakošna kazen bo pa tudi take slabe kristjane zadela, ki ne žive po kristjansko. Tista kazen, katero Jezus napoveduje: Povem vam, da bodo prišli od izhoda in zahoda in bodo z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu: otroci kraljestva bojo pahnjeni v zunanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.“ To so resnične pa tudi resne besede našega Zveličarja Jezusa Kristusa, po katerem mi svoje ime imamo.

Sklep.

Sto in sto milijonov je še ljudi, ki niso kristjani, ki še sedijo v tmini in smertni senci. Mi smo tako srečni, da nas je Bog poklical k pravej veri, ki pelje v večno zveličanje. Komur pa Bog več dobrot skazuje, od tega bode enkrat tudi več tirjal. Zatorej, kristjani moji! veselimo se imena, da smo katoliški kristjani, pa spolnujmo tudi dolžnosti, katere nam to ime naklada. Kristus pravi: „Veliko je poklicanih, pa malo izvoljenih.“ Glejmo in prizadevajmo si, da bomo vsi poklicani, — bodimo terdni in pravi katoliški kristjani! Amen.

Pridiga za god sv. Florijana.

(Življenje in podoba sv. Florijana; gov. Ant. Žlogar.)

„Ako ostanete v meni, in moje besede ostanejo v vas, prosite, karkoli hočete, in se vam bo zgodilo.“ (Jan. 15, 7.)
Vel: „Delaj kot dober vojščak Kristusa Jezusa.“ (II. Tim. 2, 3.)

Vvod.

Kakor rad vidi oče ali odgojevavec, če ljudje njegovega sina ali rejenca časté in ljubijo, tako se tudi Gospodu Bogu dopada, ako se njegovim ljubljencem in prijateljem — svetnikom — čast skazuje. Češčenje skazovano sinu ali rejencu, povzdiguje tudi očeta ali

odgojevalca, in tako se svetnikom skazana čast sploh strinja v Bogu, in tisti kristjan, kateri blažene nebeščane časti, ravno s tem kaže, da preslavlja Boga samega, ki je mogočen v svojih svetnikih. Zato pravi že Origen: „Bilo je dobro in po volji božji, da so naši očetje zapovedali v cerkvah obhajati veden spomin tistih ki so za Gospoda umerli.“ (Hom. 3. in Math.) Stara kerščanska navada vernikov je bila zidati blizo svojih stanovanj svetišča božja, ktera so posvetili tistemu svetniku, do ktereга so imeli posebno zaupanje; ne, kakor da bi cerkev zidali svetniku, kar se le Bogu sme, in kar bi bilo le posnemanje malikovalcev, ki so svojim malikom postavljali tempeljne — ampak dali so le ime novi cerkvi od tega ali onega svetnika, da bi se cerkve med seboj razločevale in da bi se ljudje pri imenovanji cerkve spominjali svetnika, čegar ime ona ima.

Tako, ljubi moji, so mislili vaši spreduiki na sv. mučenca Florijana, ko so na tem prijaznem holmeu njemu v čast postavili to cerkev.

S tem so hoteli zapustiti živ, govoreč spominek svojim potomcem na tega velikega svetnika, da bi se oni v dušnih in telesnih potrebah k njemu zatekali, po svojih močeh posnemali tega mučenca gorečnost v sv. veri, njegove prelepe čednosti ter stopali za njim po pravi poti k zveličanju.

Kaj bi vam danes, ko se spomin vašega patrona zopet obhaja, priličnejšega omenil, kakor da vam zakličem besede apostelnove do Hebrejcev: „Odložimo tudi mi, ker imamo tolik oblak prič (zgledov) vso težo in greh, kateri se nas derži, in v poterpljenji tecimo proti nam postavljenemu boju (cilju)“ (Hebr. 12, 1.) Po zgledu sv. Florijana torej vravnajmo svoje življenje ter hitimo k večnemu cilju. In ravno zato si hočemo danes izvoliti v premišljevanje tega svetnika.

I. življenje in smert — in se ozreti

II. na njegovo podobo, ter si jo vtisniti v serce, da nas bo obvarovala marsikterih nesreč.

I. del.

A. Krog leta 300 po Kr. je divjalo za cesarja Dioklecijana silno preganjanje kristjanov v velikem rimskem cesarstvu. Več preganjavskih ukazov je bilo razglašanih in v zadnjem zadnjem zapove Dioklecijan vse zveste kristjane, ki niso hoteli malikom darovati, grozovitno pomoriti.

a)¹ V tem času živel je Florijan na spodnjem Avstrijskem — ki se je takrat Noriško imenovalo in spadalo pod rimsko oblast. Bil je kerščansko zrejen in nekaj časa vojak, in kot tak je zvest

¹ Primeri: Stabell. Leben der Heiligen in Življenje svetnikov.

ostal sv. veri. Ko izveršuje ces. oblastnik Akvilin Dioklecijanovo povelje, je bilo veliko kristjanov pomorjenih. Zgled teh zvestih spoznovalcev prešine tudi Florijana, da naravnost pove vojakom, ki so zasledovali kerščane: Jes sem tudi kristjan. Vojaki ga po povelju vklenejo in peljejo pred oblastnika, kateri zapove, naj spolni cesarjev ukaz ter daruje malikom. Ali Florijan mu naravnost pove, da tega ne stori. Akvilin se grozi ter mu preti z mukami. Florijan pa povzdigne oči k nebu in moli: „Moj Bog in Gospod, tebe ne morem zatajiti; zato se hočem bojevati, daj mi le moč v terpljenji ter me vzemi med svoje izvoljene vojščake, ki so že pred menoj tvojemu imenu spričevanje dali.“ — S silo in s protenjem ga vlečejo pred malikovavski oltar, ali da bi bil malikom daroval, k temu ga ne morejo prisiliti. Zdaj ga slečejo, neusmiljeno tepejo in terpinčijo, z železnimi grebeni po plečih razmesarijo, ali v teh strašnih mukah Florijan Boga hvali in glasno priča, da je kristjan. Oblastnik razserjen obsodi Florijana k smerti, da naj se potopi v reki Anizi, tekoči mimo Linca.

b) Ta obsodba Florijana navduši in veselo nastopi pot v voden grob. Vojaki ga peljejo na most, ki derži črez Anizo. Tam še prosi, da bi se smel Bogu priporočiti v molitvi. Potem ga vojaki zvežejo in težek kamen obesijo na vrat — toda obotavljajo se ga pahnuti v valovje. Nevoljen tega odlašanja sune nek paganski mladeneč mučenca v vodo — ali ni ga videl pasti, ker v tistem trenutku je oslepil. Zgodilo se je to l. 304. — Reka spoštovanja osupne — pripovedujejo stare listine — ko sprejme sv. mučenca, nese ga z valovjem na skalo, kamur prileti velikansk orel, ki straži sveto truplo, dokler ga pobožna Valerija ne pokoplje. Tam so verniki molili in usmiljenje božje dosegli; sezidali so tam lepo cerkev, ki še zdaj slovi. Sv. ostanki so bili v Rim preneseni, l. 1183 pa poljskemu kralju Kazimiru in škofu Gedeonu iz Krakova izročeni. Od tega časa je sv. Florijan varuh in patron Poljskega.

B. Vsi pobožni, sveti možje in žene so si zmir prizadevali svojo pobožnost v spoznanji pravega Boga skazovati z besedo in djanjem. Lep zgled nam da ravno sv. Florijan, kakor ste slišali, ki je v življenji in smerti očitno spoznal svojo vero ter ni hotel nikakor malikovalskim bogovom darovati.

a) Ljubi kristjani! Akoravno zdaj več ni pametnega človeka med nami, ki bi hotel pred malikom svoje koleno pripogniti in ga moliti, vendar se nahaja neko prekanjeno (zvito) malikovalstvo, ki zasluži še večo kazen. Ker kdor bogastvo, čast, sladnost bolj ljubi, kot Boga, ta je vdan enako pregrešnemu malikovavstvu, kot pogani, on odpade od Boga in se priklanja tako rekoč poglavarju satanu. Zato piše sv. Bernardin Sienski: „Smešno se nam zdi, če koga deržimo za malikovalca, ker daruje dve zerni kadila stvarjeni reči, ktere bi moral Bogu darovati, če bi nasproti tistega ne imeli za malikovalca, kateri vse svoje življenje svetu žer-

tvuje. Gospod Bogu pa ničesar.“ (S. Ber. 3. S. sermo 43. fer. 2. post Dom. pass. Art. 2, o. 2.)

b) Ko se ti, kristjan v mislih postaviš na stran mučencev, in jih občuduješ, si morda zapopaden v gerdem malikovalstvu, da ti in tvoja hiša napčne bogove častiš. Glej, trojen malik je na svetu, ki ima do današnjega dne mnogo častilcev. Vsi tisti namreč, ki Boga v resnici ne ljubijo, molijo ali trebuh, ali zlato tele, ali pa sami sebe; to so njih maliki.

a) Kdor je vdan nečistosti, pijanosti, požrešnosti, mehkuznosti ali lenobi, tega Bog je njegov trebuh.

*β) Kdor denar in blago najbolj ljubi, zato laže in goljufa, ali bolj nanj misli in zanj skerbi, kot za kraljestvo božje, ta moli zlato tele.

γ) Kdor se v ošabnosti in napuhu in samodopadljivosti najbolj ljubi, in vedno na to misli, kako bi bil bolj časten in poviševan, ta je sam svoj malik.

Kaj je na tem ležeče, ali je malik iz kamnja ali iz lesa, ali kdo solnce ali mesec moli — ali ti sam sebe, denar in blago moliš; to je, bolj kot Boga ljubiš in ti vendar živiš pomalikovalsko, če bi tudi vsak dan v cerkev hodili in kerščanske šege opravljali. Presojuje naj torej vsak sam sebe ter posluša sv. Janeza, ki pravi (I. Jan. 2, 15—17.): „(Otročiči) ne ljubite ne sveta, ne tega, kar je v njem. Ako kdo svet ljubi, ni očetove ljubezni v njem; zakaj vse, kar je na svetu: je poželjenje mesa, poželjenje oči in napuh življenja, kar ni iz Očeta, ampak iz sveta. Pa svet prejde in njegovo poželjenje. Kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.“

Zato se enako spoznovalcem prvih vekov kerščanstva — enako sv. Florijanu, odpovejmo slehernemu malikovalstvu in služimo s polnim prepričanjem enemu Bogu. In glejte k temu nas lahko nagiblje celo

II. del.

podoba sv. Florijana, ako si jo večkrat v življenji predočujemo. Pa bote vprašali, kako to in zakaj?

Obrazuje se ta svetnik v vojaški obleki, izlivajoč iz golide vodo na goreče poslopje; zakaj on velja za pomočnika in priprošnika v nevarnostih ognja. To zaupanje kerščanskega ljudstva opira se na to, ker je sv. Florijan dokončal v vodi svoje mučeništvo, potem pa na pripovedko, da je bil oglar, ki je bil padel v oglarnico od viharja razkrito po zaklivanji na priprošnjo sv. Florijana čudežno smerti otet. Mnogokrat se vidi njegova podoba na znamenjih in na hišnih stenah. In glej kristjan, ravno ta slika, ako jo prav premisliš ter si jo v serce vtisneš, te obvaruje lahko mnogih nesreč. Saj je ona pripravna spominjati te časnega in večnega ognja.

a) Spominja nas časnega ognja.

a) Strašno je, kedar v tihi noči, ko že vse spi, plat zvona nanašanja, da gori kako poslopje. S strahom in trepetom ljudje poslušajo ob hudi uri, ko grom bobni, ko bliski švigajo in oh! zdaj se vterga blisk iz oblakov in lepo poslopje je v plamenu. Razsaja vihar in v malo urah je doslej prijazna vasica žalostno pogorišče — prebivalci zapuščene sirote.

Ob požaru si prizadevajo ljudje vse rešiti kar je mogoče, takrat zdihujejo k sv. Florijanu, da bi pri Bogu izprosil pomoč in odvernil še večjo nadlogo.

Pa, ljubi kristjani, vedno se priporočajmo temu svetniku, da bi nas nikdar ne zadela taka šiba božja, katero smo morebiti zaslužili s svojimi grehi. Podoba sv. Florijana ti v spomin kliče, da vse, kar imamo, je v božjih rokah, pod božjem vladarstvom, ker v trenutku nam vsemogočni Bog lahko vse odvzame. Zročujmo se v božje varstvo in imejmo v mislih Jobove besede: „Vsegamočnemu — kdo se mu je ustavljal in je mir imel? On gore prestavlja, oni pa (brezbožni), ki jih uniči v svojem serdu, ne vedo. On pretresa zemljo z nje mesta, in njeni stebri se tresejo. On zapove solncu, in ne izhaja, in zapera zvezde kakor pod pečatom... On dela velike, nerazumljive in čudovite reči, katerih ni števila... Bog je, čegar jezi se nihče ne more ustaviti, in pred njim se priklanjajo, kateri svet nosijo (vladarji).“ (Job 9, 4—13.) Tudi nam velja, kar je Bog v stari zavezi govoril: Glej, jes sem Jehova, govori Gospod, Bog umerljivih, ali mi je kaj nemogoče?“ (Jerem. 32, 27.)

β) Ogenj, ako se vname pri kakem poslopju, ga hitro spremeni v prah in pepel. Hiši enako je tudi tvoje telo o človek. Mnogokrat v življenji vname se lahko tvoje poslopje od ognja, ki buhti po tvojih notrinah, ki ti zamori vsa veselja, ki ti požge mir in pokoj tvojega serca. In ta ogenj, goreč po spridenih sercih grešnih Adamovih otrok, je strast.

Ta ogenj strasti človeka terpinči in žge, enak je „kregulju, ki kljuje serce — od zore do mraka od mraka do dne.“ In ta ogenj, o človek, ti zmirom bolj netiš in podžigaš, kolikor bolj se vdaš kletvi, jezi, sovraštvu nevoščljivosti, ako se zapleteš v spone pohotnosti in nečistovanja. To je nesrečni ogenj, kateri požge tvoje serce, tvojo vest, tvojo čast in dobro ime, spodkopuje zdravje tvojega telesa in spremeni tvoj dušni stan v žalostno pogorišče.

In gorje tebi kristjan, ako tega ognja strasti ne ugasneš tukaj na zemlji s pomočki, ki ti jih ponuja sv. cerkev; zakaj žgal in terpinčil te bo po smerti.

b) večni ogenj. Nikar samega sebe slepiti kristjan, ne pri-pusti v svojem sercu plameneti časnega ognja, ko morebiti še nisi popolnoma razvnet v škodljivih strasteh. Boj se onega ognja, kateri čaka terdovratne nespokorjene grešnike. Ta ogenj obstoji, kar za-terjuje večna resnica v sv. pismu, ker ob koncu sveta „bo Sin člo-

vekov poslal svoje angelje in bodo pobrali iz njegovega kraljestva vsa pohujšanja in tiste, kateri krivico delajo in jih bodo vergli v peč ognja. Tam bo jok in škripanje z zobmi.“ (Mat. 13, 41, 42.) In v tej peči bodo goreli večne čase. Njih červ ne bo umerl in njih ogenj ne bo ugasnil. (Izaija 66, 24.) — naravnost zaterjuje sv. pismo.

Janez Klimak, opat na gori Sinai, vidi nekda samostanskega kuharja, ki je bil sicer vedno vesel, pri ognjišču se jokati ter ga ljubeznjivo vpraša: „Zakaj se jokaš, ljubi brat?“ „Ah, — odgovori ta — ko gledam ta plapolajoč ogenj in vročino, dasi sem oddaljen nekoliko od njega, komaj prenašam, se spominjam na oni večni ogenj, o katerem Kristus pravi, da nikdar ne ugasne, in objokujem tiste, ki enako bogatincu v sv. evangelju v onem plamenu silne muke terpé.“ (Mehler Beispiele.)

Spomni se tudi ti kristjan, ko vidiš podobo sv. Florijana, ki gorečo hišo poliva, onega večnega ognja, ki bo vekomaj žgal zaveržene.

Sklep.

Lepa navada je, ko zvečer opominja zvon verne kristjane, naj bi se priporočevali svetemu Florijanu, da bi jih Bog na njegovo priprošnje obvaroval „časnega in večnega ognja.“ Zatecite se takrat z gorko molitvijo k Bogu, da bi od vas odvernili velike nesreče požarov, da bi vam pa tudi ogenj različnih strasti ugasnil in prižgal v sercu ogenj ljubezni božje, da bote ob tisti uri, ko bote zadnjikrat slišali Florijanov zvon s cerkvenega stolpa se glasi, zdihtili z lahko vestjo: Sv. Florijan, obvaroval si me časnega ognja, obvaruj me tudi večnega. Amen.

Pridiga za dan sv. Marka.

(Od procesij in od božjih potov. Gov. —f—.)

„Ne nosite mošnje, ne torbe, ne čevljev,
in nikogar na potu ne pozdravljajte.“
(Luk. 10, 4.)

(Konec.)

2. Na božjepotnem kraju si prizadevajmo, da dosežemo namen, zavoljo kterega smo na božjo pot prišli na tisti kraj. Skerbimo, da se bomo ondi znašli pri božji službi, znašli spodobno in pobožno, da bomo poslušali božjo besedo; prosimo Boga, da nam dodeli sosebno tistih milosti, kterih smo prišli iskat na tisti sveti kraj. Kako nespodobno in pohujšljivo ravnaajo tisti, kteri med božjo službo kar brez vse potrebe ostajajo zunaj cerkve, se ondi pogovarjajo, smejejo in norčujejo, ali pa se vmaknejo kar hitro v kako pivnico, ter se še ne zmenijo ne, da bi slušali kako sveto mešo, ali opraviti v cerkvi kako molitev.

3. Spremljajmo križ in bandero lepo zredoma spet nazaj v tisti kraj, iz kterega smo se bili poprej podali za procesijo ali na božjo pot. Najhujše graje vredno je, ako kdo iz slabega namena zaostaja pri igri, ali pijančevanju, in ako se z drugim spolom vred še le pozno v noč vračuje na svoj dom ali če uganja druge nerodnosti. Taki malopridni kristjani z svojo razuzdanostjo naredijo vse večo škodo, kakor pa zamorejo drugi s svojo pobožnostjo dobrega storiti.

4. Pri procesijah in božjih potih nam mora pred vsem drugim pred očmi biti naš dušni blagor in prid. Ako cilj in konec takih potov ni svet, ako tovaršija ni pobožna, ako naše obnašanje na božjem potu ni Bogu všeč, ako vernitev na dom ni bogaboječa, ako sad takih potov ni stanoviten, vsa taka pota nimajo prave cene. Nekatere ptice o jesenskem času črez morje preleté v južne, tople kraje; o mili spomladi pa spet nazaj prilete: ali kakoršne so črez morje šle, take so spet nazaj prišle. Ravno taka je z nekterimi romarji: kakoršni grešniki so na božjo pot šli, taki ali še večji grešniki so spet nazaj prišli. Marsikteri namreč hodijo na božjo pot le samo zato, da bi tem lagleje bolj svojevoljno živeli, z nekterimi posebnimi osebami tem gotovejši skupaj zadeli, drugotne neznane spovednike tem lagleje prevarili, in od starih pri-ljubljenih svojih grehov tem gotovejši odvezo dobili itd.

5. Skerbni toraj bodimo, da nas bodo naše procesije in naša božja pota zares poboljšala. Zatorej vsikdar, kedar se na tako pot podajaš, dobro prevdarjaj, o kristjan! ali je namen, zavoljo kterega se na pot spustiš, Bogu dopadljiv ali ni. Nikdar ne hodi sam ob sebi, ampak dovoljenja išči poprej pri

tistih, katerim morajo znana biti tvoja pota. Izvoli si za tovaršijo rajši manj tovaršev, pa tistih pravičnih in poštenih, kateri te bodo varovali in k dobremu spodbudovali, nikakor pa ne v hudo zapeljevali. Kedar se na pot spustiš, obudi dober namen, in si pot krajšaj z molitvijo, z bogoljubnimi pogovori, pobožnimi mislimi. Težave popotovanja in slabega vremena prenašaj voljno in potrpljivo. V tistih krajih, v katerih odpočitka iščeš ali prenočevanja, se vselej obnašaj pošteno, spodobno, sramožljivo. Na božjepotnem kraju se obnašaj sešerno pobožno, moli priserčno, prejmi svete zakramente s pravim pripravljajem. Nazaj grede se enako pametno in modro obnašaj. In kedar domu prideš, razkazuj z vsim svojim djanjem in ravnanjem, da si vse boljši iz božjega pota prišel, kakor si pa na božji pot šel.

6. Zmed vseh procesij in božjih potov imejmo obiskovanje svetega rešnjega Telesa za najboljše in najkoristnejšo božjo pot. Nikoli nikjer ga ni nobenega kraja na zemlji, kateri bi bil svetejši in na milostih bogatejši, kakor je vsaka kerščanska cerkev, v kateri Zveličar prebiva v svetem rešnjem Telesu. Ali ni tedaj nespametno in nevspešno, ako človek na daljne kraje roma, obiskovat kako kapelico ali kako sveto podobo, med tem pa po cele tedne zanemarja, obiskovati Jezusa, pravega živega Boga v tabernakeljnu na oltarju resnično pričujočega? V tabernakeljnu ima Jezus svoj tron, iz katerega nam deli svoje milosti in nebeške dari. In da bi ga tem rajši obiskovali, nas sam sklicuje k sebi preljubeznjivo, rekoč: „Pridite k meni vsi, ki se trudite, in ste obložen, in jes vas bom poživil.“ — Oh poslušajmo, ubogajmo ga! Amen.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. dr. Müller Anton je nastopil faro Dev. Marije na jezeru; dosedanji ondodni oskerbnik č. g. Kraut Valentin ostane tam za farnega kaplana. Č. g. Kesnar Anton je iz Pliberka prestavljen za kaplana pri glavnej mestni fari v Celovec, in č. g. Petek Franc pride na njegovo mesto od fare na jezeru za mestnega kaplana v Pliberk. Umerl je č. g. župnik v pokoji Tatzer Franc v Gradci. R. I. P.!

Goriška nadškofija postala je vdova, ker so njen premil. gosp. nadškof dr. Andrej Golmajer zamerli. Rojeni so bili 28. nov. 1797 v Radovljici, študirali gimnazijo in teologijo v Ljubljani; ker so pa učitelji in višje osebe v njem spoznale nenavadne zmožnosti, poslali so jih na Dunaj v Avgustinej, kjer so postali doktor sv. pisma. Nekoliko let so bili potem dušni pastir na deželi, a kmalo poklicani v ljubljansko semenišče za profesorja teologije in dogma-

tike, postali kasneje vladni svetovalec pri deželnej namestniji v Terstu in po kratkem prebivanju tukaj poklicani v ministerstvo za uk in bogočastje; že leta 1854 so jih imenovali Nj. Veličanstvo goriškim višjim škofom; leta 1855 so bili v Ljubljani slovesno posvečeni in v juniju leta 1855 imeli svoj slovesni vhod v Gorico ter prevzeli vodstvo škofije. Leta 1880 so obhajali 25 letnico svojega višjega pastirstva; ustanovili leta 1858 malo semenišče v Gorici, katero se po njem zove „Andreanum.“ — Za generalvikarja je stolni kapitel Goriški izvolil gosp. stolnega prošta dr. Valusi-ja. — Umerl je tudi v Gorici vsem Slovincem, posebno pa družnikom sv. Mohora dobro znan in priljubljen preč. gospod Kočiančič Štefan, semeniški vodja. Bil je 5. aprila od mertvuda zadet in 10. pokopan. R. I. P.! — Rajni je bil rojen v Vipavi 25. decembra 1818, študiral v Gorici in bil posvečen v duhovnika 26. decembra 1841. Od 1842 do 1845 bil je subsidijarij v Ločniku in od 1845 dalje bil je semeniški profesor; letos meseca januarja imenovan je bil vodjem semenišča. — Bil je učen zgodovinar, v slovanskem jezikoslovji in orijentalških jezikih. Za družbo sv. Mohora, katerej je bil tudi dosmertni ud, predstavil je na slovenščino: „Kristusovo življenje in smert“ in Fleury-jevo „Zgodovino stare in nove zaveze.“ Poslovenil je leta 1851 „Fr. Soave-jeve povesti“ in „26 povestij za mlade ljudi“. Spisal je životopis in pridige Jos. Stibelna, župnika v Ločniku, leta 1853 životopis Hrastov in dopisoval je raznim listom. Spisal je jako mnogo tudi v latinskem jeziku. Spisal je v slovenščini tudi „Marija Celj nad Kanalom“, „Pobožni tovariš“ in še mnogo drugEGA. — Č. g. dr. Gabriejevčič je imenovan provizoričnim vodjem bogosl. semenišča.

Terzaška škofija. Častni korarji stolnega kapitelna v Terstu so imenovani čč. gg. Jan Jurij, dekan v Dolini, Učman Franc, kaplan stolne cerkve in dekan Stariha Jakob v Picani, potem prošta in farnega dekana g. Capelarija Janeza v Paznu in župnika Mechijo Karola v Munjah za častna kanonika pri stolni cerkvi v Kopru. Č. g. Urbanac Anton je imenovan kuratom v Risanu; č. g. Spinčič Anton, je postal župnik in dekan v Kastvu, č. g. Kalac Anton je imenovan župnikom in dekanom v Buzetu. Č. g. župnik Cimerman v Gradišči je stopil v pokoj. — Umerla sta čč. gg. Ceme Jože, kurat v pokoju, in Klemenčič Jernej župnik v Predloko. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Hribovšek Karol špiritual v duhovščici, je imenovan za duhovnega svetovaleca.

Ljubljanska škofija. Umerla sta čč. gg. Žirovnik župnik v Grabovem in Lavrenčič Matija, kaplan v Verhpolji. R. I. P.!